

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 4.9.2001
KOM(2001) 469 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO

Eurooppa ja Aasia: strateginen toimintakehys kumppanuuksien edistämistä varten

SISÄLLYS

Tiivistelmä.....	3
1. Johdanto.....	5
2. Aasia ja Eurooppa 2000-luvun alkaessa	6
2.1. Aasia	6
2.2. Eurooppa.....	9
2.3. Maailmanlaajuinen yhteys	10
3. EU:n ja Aasian maiden suhteet: tilannekatsaus	11
4. Tavoitteet, toimintalinjat ja toimintakohdat.....	15
4.1. Yleiset tavoitteet ja toimintalinjat	15
4.2. Koko aluetta koskevat toimintakohdat	16
4.3. Aasian eri alueita koskevat toimintakohdat	20
5. Täytäntöönpano ja voimavarat.....	26
6. Päätelmät.....	27

Tilastoliitteet

Lyhenneluettelo

Väkiluku ja tulot EU:ssa ja Aasiassa

EU:n ja Aasian väliset kauppa- ja investointivirrat

EU:n Aasialle myöntämä tuki

Eurooppa ja Aasia: strateginen toimintakehys kumppanuuksien edistämistä varten

Tiivistelmä

Komissio esitteli Euroopan yhteisön suhteissa Aasian maihin sovellettavan yleisen toimintakehysten ensimmäisen kerran vuonna 1994 antamassaan tiedonannossa *Towards a New Asia Strategy*. Nyt käsillä olevassa tiedonannossa strategia saatetaan ajan tasalle ottaen huomioon kuluneina vuosina tapahtuneen kehityksen pääpiirteet ja vahvistetaan kattava strateginen toimintakehys suhteillemme Aasiaan ja sen osa-alueisiin kuluva vuosikymmentä varten.

Tiedonannossa kommentoidaan ensin Aasiassa, Euroopassa ja koko maailmassa viime vuosina tapahtuneita tärkeimpiä taloudellisia, poliittisia ja yhteiskunnallisia muutoksia, minkä jälkeen arvioidaan EU:n ja Aasian maiden suhteiden kehittymistä vuoden 1994 jälkeen. EU:n poliittinen vuoropuhelu alueen tärkeimpien kumppanien kanssa on voimistunut, ja kauppa- ja investointisuhteet väillämme ovat laajentuneet (Itä-Aasian kriisin vaikutuksista huolimatta). Aasian maiden kanssa tehtävä kehitysyhteistyö ja taloudellinen yhteistyö ovat kasvaneet jonkin verran, mutta paljon on kuitenkin vielä tehtävissä. Voidaan esimerkiksi syventää ja laajentaa EU:n ja Aasian välistä poliittista vuoropuhelua, edistää kahdenvälisiä kauppa- ja investointisuhteitamme ja lujittaa yhteistyötämme WTO:ssa sekä huolehtia siitä, että Aasiassa toteutettavilla EU:n avustusohjelmilla saavutetaan parhaat mahdolliset tulokset. EU:n ja Aasian molemminpuolinen tietämys toisen alueesta on edelleen riittämätön.

Edellä esitetyn perusteella tiedonannossa ehdotetaan, että asetamme Aasian-suhteillemme kuluva vuosikymmeneksi yleisen strategisen toimintakehysten, jonka taustalla olevana keskeisenä tavoitteena on **vahvistaa EU:n poliittista ja taloudellista läsnäoloa koko alueella vastaamaan laajentuvan EU:n kasvavaa maailmanlaajuista merkitystä.**

EU:n toimilla olisi erityisen tärkeää

- edistää rauhaa ja turvallisuutta sekä alueella että maailmanlaajuisesti laajentamalla yhteistyötä alueen kanssa
- vahvistaa edelleen molemminpuolisia kauppa- ja investointivirtoja
- edistää alueen köyhempien maiden kehitystä puuttamalla köyhyyden perimmäisiin syihin
- edistää ihmisoikeuksien suojelua sekä demokratian, hyvän hallintotavan ja oikeusvaltioperiaatteen leviämistä
- muodostaa asianmukaisissa kansainvälisissä yhteyksissä Aasian maiden kanssa kokonaisvaltaisia kumppanuussuhteita ja liittoutumia, joiden turvin on helpompi vastata globalisaation tarjoamiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin, ja lisätä yhteisiä ponnisteluja maailmanlaajuisissa ympäristö- ja turvallisuuskysymyksissä
- tukea Eurooppa-tietämyksen lisäämistä Aasiassa (ja päin vastoin).

Näitä yleisiä tavoitteita ja toimintalinjoja kehitellään edelleen yksittäisissä toimintakohdissa koko alueen sekä kunkin neljän keskeisen osa-alueen (Etelä-Aasia, Kaakkois-Aasia, Koillis-Aasia ja Australaasia) osalta.

Tämä yleinen strateginen toimintakehys (jota voidaan myöhemmin laajentaa tarpeen mukaan osa-alueita käsittelevillä erillisillä strategioilla sekä kehitysyhteistyöhön keskittyvillä maakohtaisilla strategia-asiakirjoilla) on suureksi avuksi laadittaessa ehdotettua ALA-asetuksen tarkistusta vuoden 2002 alkupuolella (nyt aloitettavan yleisarvioinnin jälkeen). Tulevaisuutta ajatellen on tärkeää arvioida edistymistä säännöllisin väliajoin, ja ehdotetaan että strategiaa tarkastellaan uudelleen viiden kuuden vuoden kuluttua ja mukautetaan sitä tarvittaessa.

Jotta strateginen toimintakehys täyttäisi täysin tehtävänsä, on tärkeää, että siinä asetetut tavoitteet ovat johdonmukaiset suhteessa niiden saavuttamiseen käytettävissä oleviin voimavaroihin. On ensisijaisesti huolehdittava siitä, että käytettävissä olevia voimavaroja käytetään tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisena ajankohtana, ottaen tässä kaikilta osin huomioon käynnissä oleva yhteisön ulkomaanapua koskeva uudistus. Kun tämä on toteutunut, voimme paremmin käsitellä pitkän aikavälin kysymystä siitä, onko tarpeen lisätä Aasian kanssa toteutettaviin yhteistyötoimiin varattuja voimavaroja ja missä määrin.

Aasialla on olennaisen suuri merkitys Euroopan taloudellisena ja poliittisena kumppanina. On tärkeämpää kuin koskaan ennen, että EU ja sen aasialaiset kumppanit käsittelevät yhdessä molempiin vaikuttavia maailmanlaajuisia haasteita sekä maailmanlaajuisia mahdollisuuksia, joita kummankin alueen olisi kyettävä käyttämään hyväkseen. Komissio toivoo aasialaisten kumppaniensa pohtivan tahollaan, kuinka näitä kysymyksiä voitaisiin yhdessä selvittää.

1. JOHDANTO

Vuonna 1994 ilmestyneessä uutta Aasia-strategiaa käsittelevässä komission tiedonannossa *Towards a New Asia Strategy*¹ hahmoteltiin ensimmäistä kertaa yleinen suunta, johon Euroopan olisi Aasian-suhteissaan pyrittävä. Tavoitteena oli rakentaa suhteillemme tähän laajaan alueeseen aiempaa kokonaisvaltaisempi ja tasapainoisempi toimintakehys.

Vuoden 1994 strategia-asiakirja kattoi Etelä-, Kaakkois- ja Koillis-Aasian, ja siinä painotettiin kuluneiden vuosikymmenten aikana tapahtuneita nopeita taloudellisia muutoksia sekä tarvetta Euroopan unionin toimivaan ja muutoksia edistävään läsnäoloon alueella. Asiakirjassa esitettiin keskeisimmät tavoitteet, jotka liittyivät taloudellisen läsnäolon voimistamiseen alueella, alueen poliittisen vakauden parantamiseen laajentamalla poliittisia ja taloudellisia suhteita koko alueeseen, köyhempien maiden kehityksen edistämiseen sekä demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien leviämisen tukemiseen. Siinä esiteltiin kahdeksan ensisijaista toiminnan aluetta: kahdenvälisten suhteiden jatkuva lujittaminen, EU:n julkisen kuvan kohottaminen Aasiassa, alueellisen yhteistyön tukeminen (rauhaa ja turvallisuutta edistäen), Aasian kannustaminen lisäämään omaa panostaan erilaisissa kansainvälisissä yhteyksissä, avointen markkinoiden ja syrjimättömän yritys ympäristön varmistaminen, valtiojohtoisen suunnitelmatalouden integroiminen vapaisiin markkinoihin, kestävän kehityksen ja köyhyyden vähentämisen tukeminen vähiten kehittyneissä maissa sekä koko unionissa sovellettavan koordinoitun lähestymistavan varmistaminen suhteissa alueeseen.

Tätä strategiaa on kehitelty edelleen tiettyjen maiden tai alojen osalta tarkemmin kohdennetuissa tiedonannoissa, joissa käsitellään esimerkiksi Euroopan unionin suhteita Kiinaan, Intiaan, ASEANiin tai Indonesiaan, ASEM-prosessia ja energia- ja ympäristöaloja².

Kokonaisuudessaan vuoden 1994 Aasian-strategia on täyttänyt tehtävänsä hyvin (strategian täytäntöönpanoa arvioidaan 3 jaksossa). Siinä määritellyt kysymykset ja vastaukset ovat edelleen laajalti ajankohtaisia. Maailma on kuitenkin toinen kuin vuonna 1994; sekä Aasiassa että Euroopassa on tapahtunut merkittäviä taloudellisia ja poliittisia muutoksia ja globalisaatio on kiihtynyt (ja sen tarjoamat mahdollisuudet ja haasteet ovat voimistuneet). Tulevina vuosina EU muuttuu edelleen; sen laajentuminen on näköpiirissä, yhteismarkkinat ja yhteinen raha toteutuvat täysimääräisesti ja EU:n politiikan koordinoitua parannetaan jatkuvasti sekä ulkosuhteiden että oikeus- ja sisäasioiden alalla.

Tämän vuoksi nyt käsillä olevassa tiedonannossa on pyritty tarkastelemaan uudelleen suhtautumistamme Aasiaan ja saattamaan se nykytilannetta vastaavaksi, luomaan uusi

¹ KOM(94) 314, 13.7.1994.

² Esimerkiksi ”Kiinan ja Euroopan politiikka pitkällä ajalla” (KOM(95) 279, 5.7.1995), ”EU:n ja Intian kumppanuuden laajentaminen” (KOM(96) 275, 25.6.1996), ”Euroopan unionin ja ASEANin suhteiden uusi dynamiikka” (KOM(96) 314, 3.7.1996), ”Euroopan ja Aasian yhteistyöstrategia energia-alalla” (KOM(96) 308, 18.7.1996), ”Euroopan unioni ja Hong Kong: vuodesta 1997 eteenpäin” (KOM(97) 171, 23.4.1997), ”ASEM-prosessin (Aasian ja Euroopan huippukokouksen) suuntaviivat ja ensisijaiset tavoitteet” (SEC(97) 1239, 26.6.1997), ”Euroopan ja Aasian välinen yhteistyöstrategia ympäristöalalla” (KOM(97) 490, 13.10.1997), ”Kokonaisvaltaisen kumppanuussuhteen luominen Kiinan kanssa” (KOM(98) 181, 25.3.1998), ”Euroopan unioni ja Macao: suhteet vuoden 2000 jälkeen” (KOM(99) 484, 12.11.1999), ”Indonesian ja Euroopan unionin välisten suhteiden lähentäminen” (KOM(2000) 50, 2.2.2000), ”ASEM-prosessin (Aasian ja Euroopan huippukokouksen) suuntaviivat ja ensisijaiset tavoitteet uudelle vuosikymmenelle” (KOM(2000) 241, 18.4.2000).

strateginen toimintakehys, jossa otetaan huomioon vuoden 1994 jälkeen tapahtuneet muutokset, ja vahvistamaan yhtenäinen, kattava ja tasapainoinen strateginen toimintatapa Aasian-suhteitamme varten kuluvalle vuosikymmenelle.

2. AASIA JA EUROOPPA 2000-LUVUN ALKAESSA

2.1. Aasia

On joskus esitetty, että jopa nimitys 'Aasia' olisi käsitteenä virheellinen, sillä se yhtenäistää keinotekoisesti alueen suunnattoman moninaiset taloudelliset ja poliittiset olot. Nimitys kertoo aina vain osan todellisuudesta, ja EU:lle tärkeää on nimenomaan Aasian todellisuus. Tässä tiedonannossa käsitellään aluetta, joka rajoittuu lännessä Afganistaniin, idässä Japaniin, pohjoisessa Kiinaan ja etelässä Uuteen-Seelantiin. Näin mukana ovat sellaiset Etelä-Aasian, Kaakkois-Aasian ja Koillis-Aasian maat, jotka sisältyvät kaikkiin yleisiin Aasian määritelmiin (ja joita käsiteltiin myös vuoden 1994 strategiassa). Ensimmäistä kertaa mukana on myös Australaasia – koska Australian ja Uuden-Seelannin taloudelliset ja poliittiset yhteydet pohjoisiin naapureihinsa sekä niiden maantieteellinen läheisyys ovat niin merkittävät, että näitä maita on paikallaan käsitellä tässä yhteydessä osana laajempaa Aasian ja Aasian-Tyynenmeren aluetta³.

Aasia: tilannekuva⁴

Väkiluku 3,3 miljardia **BKTL 7 440 miljardia USD** **CO₂-päästöt 7,4 miljardia tonnia**
(56 % maapallon väestöstä) (26 % koko maailman BKTL:sta) (33 % maailman koko määrästä)

Tulot henkeä kohden

Kambodža 260 USD **Intia 450 USD** **Kiina 780 USD**
Malesia 3 400 USD **Etelä-Korea 8 490 USD** **Japani 32 230 USD**

Alle 1 USD:lla/päivä elävien ihmisten lukumäärä
800 miljoonaa (66 % maailman köyhistä)

Aasian osuus maailmankaupasta **25,3 %**
(kehittynyt Aasia 14,2 %, kehittyvä Aasia 11,1 %)

Aasian osuus EU:n viennistä **21,1 %** ja *tuonnista* **31,2 %**
(kehittynyt Aasia 10,6 % ja 13,0 %, kehittyvä Aasia 10,5 % ja 18,2 %)

EU:n vienti Aasiaan prosentteina EU:n BKT:sta **2,3 %**

Alueen suureen väestömäärään perustuvan sekä taloudellisen painoarvonsa lisäksi Aasia on monen tärkeän maailmanuskonnon syntypaikka ja sen kulttuuririkkaudet ovat vertaansa

³ Tässä asiakirjassa ei kuitenkaan käsitellä tiettyjä muita alueita ja maita, joita maantieteellisen sijaintinsa puolesta voitaisiin tarkastella osana laajempaa Aasian ja Aasian-Tyynenmeren aluetta, kuten Venäjälle kuuluva Tyynenmeren osaa, Keski-Aasiaa, Tyynenmeren alueen kehitysmaita tai Persianlahden maita ja Lähi-itää. Niillä kaikilla on eriasteisesti merkittävät poliittiset (ja joissakin tapauksissa taloudelliset) suhteet Aasiaan kokonaisuudessaan, ja näiden suhteiden ymmärtäminen on olennainen osa Aasiaa koskevaa laajempaa asiayhteyttä. Niiden painopiste on kuitenkin yleensä toisaalla, ja suhteitamme näihin maihin käsitellään muissa yhteyksissä.

⁴ Tässä sekä EU:n tilannekuvassa esitetyt tiedot ovat peräisin Maailmanpankin julkaisusta *World Bank Development Report 2000/2001* (väestöä ja tuloja koskevat luvut vuodelta 1999 ja päästöjä koskevat luvut vuodelta 1996) ja Eurostatilta (kauppaa koskevat luvut vuodelta 2000).

vailla. Alueella on myös useita pitkäaikaisten jännitteiden ja selkkausten lähteitä (esimerkiksi Kashmirissa, Sri Lankassa, Afganistanin rajoilla, Acehissa ja Mindanaossa, Taiwanin salmella, Etelä-Kiinan merellä ja Korean niemimaalla). Useilla Aasian mailla on käytössään ydinaseita, ja tietyt maat aiheuttavat jatkuvaa huolta joukkotuhoaseiden leviämisen suhteen. Aasiassa elää myös kaksi kolmasosaa maailman köyhistä, sillä siellä yli 800 miljoonaa ihmistä elää alle yhdellä USD:lla/päivä. Elintarvikeeturva, terveydenhuolto ja peruspalvelujen saanti ovat jatkuvasti ajankohtaisia kysymyksiä useimmissa alueen alhaisen tulotason maissa, ja suuret tuloerot ja mahdollisuuksien erittäin epätasainen jakautuminen muodostavat yhä haasteen monissa keskituloisissa maissa. Aasialla on myös maailmanlaajuisia, alueellisia ja paikallisia ympäristökysymyksiä käsiteltäessä keskeinen rooli, jossa kuvastuvat alueen maantieteellinen, väkiluvun mukainen ja teollinen painoarvo, sen luonnonvarojen ja biologisen monimuotoisuuden runsaus sekä taloudellisten ja väestöä koskevien muutosten nopeus koko alueella. Alueen osuus maailman CO₂-päästöistä on esimerkiksi noin 33 prosenttia⁵, ja ilmastonmuutokseen, energiankulutukseen ja energiatehokkuuteen, metsien ja vesistöjen suojeluun sekä biologiseen monimuotoisuuteen liittyvien kysymysten käsittely onkin pakosta keskeisellä sijalla sekä alueellisesti että maailmanlaajuisesti.

Tietyissä osissa Aasiaa on viimeksi kuluneiden vuosikymmenten aikana saatu erilaisilla tuloksellisilla kehitysstrategioilla aikaan taloudellinen muutos, joka on parantanut satojen miljoonien ihmisten elinolosuhteita huolimatta viime vuosien Itä-Aasian kriisistä. Tällaisen nopean muutoksen yhteiskunnalliset ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset on vielä pystyttävä ottamaan huomioon kattavasti, ja lisäksi Aasialla on vastassaan samat yleismaailmalliset haasteet kuin Euroopalla, kuten taloudellinen turvattomuus, ympäristön heikkeneminen, aids-vitsaus ja kansainvälinen rikollisuus. Aasia on kuitenkin myös hyötynyt globalisaation tarjoamista mahdollisuuksista, ja monet alueen maista ovat osoittaneet kykenevänsä käyttämään näitä mahdollisuuksia hyväkseen täysimääräisesti.

Aasia on suunnattoman vaihteleva. Alueeseen kuuluu kolme maailman viidestä runsasväestöisimmästä maasta (Kiina, Intia, Indonesia) ja joitakin kaikkein pienimpiä maita (Brunei, Bhutan, Malediivit) sekä kaksi maata, joista toisessa on maailman suurin (Singapore) ja toisessa maailman alhaisin (Mongolia) väestötiheys. Siihen kuuluu muutamia maailman rikkaimpia maita (Japani, Singapore, Australia) ja joitakin köyhimpiä (Afganistanista Pohjois-Koreaan)⁶. Aluetta leimaa valtava kulttuurinen ja uskonnollinen moninaisuus, jossa kuvastuu Etelä-Aasian, Kaakkois-Aasian, Kiinan, Japanin ja Korean sivilisaatioiden historia, ja lisäksi on muistettava Australaasian runsas kulttuuriperintö. Tämä erilaisuus saattaa kuitenkin myös aiheuttaa jännitteitä, joihin tietyissä maissa liittyy etnisiin tai uskonnollisiin syihin perustuvaa voimakasta eripuraa. Joissakin tapauksissa tämä uhkaa repiä yhteiskuntarakenteen hajalle. Myös poliittiset olot ovat Aasiassa hyvin vaihtelevat; esimerkiksi Indonesiassa pitkään vallalla ollut ”ohjattu demokratia” päättyi vasta hiljattain, ja joissakin alueen maissa vallitsee edelleen sotilaallinen tai teokraattinen diktatuuri. Ei pidä myöskään unohtaa suurta (etnistä, sosiaalista ja kulttuurista) vaihtelua tiettyjen alueen maiden sisällä. Tällaisia maita ovat Intia, Kiina, Indonesia, Filippiinit ja Burma/Myanmar.

⁵ Vuonna 1996 Aasian osuus kokonaisuudessaan maailman CO₂-päästöistä oli noin 33 % (Yhdysvaltojen osuus oli 23 % ja EU:n osuus 14 %). Kaikista Aasian tuottamista päästöistä noin 85 % oli peräisin viidestä suurimmasta teollistuneesta tai teollistuvasta maasta (Kiina, Japani, Intia, Etelä-Korea ja Australia).

⁶ Yhdistyneet Kansakunnat on luokitellut kahdeksan Aasian maata vähiten kehittyneeksi maaksi: Afganistan, Bangladesh, Bhutan, Kambodža, Laos, Malediivit, Burma/Myanmar ja Nepal (lisäksi Jemen, jota ei käsitellä tässä tiedonannossa). Myös Pohjois-Koreaa voidaan pitää yhtenä maailman köyhimmistä maista, vaikka sitä ei mainita vähiten kehittyneiden maiden luettelossa.

Aasia on muuttunut huomattavasti sekä taloudellisesti että poliittisesti vuoden 1994 strategian kirjoittamisen jälkeen. Itä-Aasialle usean vuosikymmenen ajan luonteenomaista kasvavaa taloudellista optimismia vastaan iski voimakkaasti rahoitus- ja talouskriisi, joka puhkesi vuonna 1997. Rahoitusmarkkinat romahtivat ensimmäiseksi Thaimaassa, josta kriisi levisi nopeasti koko alueelle. Suurimmassa osassa Itä-Aasiaa kriisin taustalla oli sekä rahoituksen ja yritysjohton valvontaan, velanhoitoon ja demokraattiseen vastuuseen liittyviä sisäisiä ongelmia että suhdanteiden mukaan vaihtelevaan keskeisten vientituotteiden kysyntään ja lyhytaikaisten pääomavirtojen liikkuvuuteen ja epävakaisuuteen liittyviä ulkoisia ongelmia. Kriisillä on ollut merkittävät yhteiskunnalliset ja poliittiset vaikutukset, ja sen seurauksena useat hallitukset alueella ovat kaatuneet; erityisesti Indonesiassa taloudelliset ja yhteiskunnalliset paineet ovat olleet ankarat.

Talouden suhteellisen nopea elpyminen on osoitus Itä-Aasian voimakkaasti kasvavien kansantalouksien taustalla olevasta taloudellisesta muutosvoimasta. Eurooppa on vaikuttanut tähän elpymiseen ratkaisevalla tavalla erityisesti pitämällä markkinansa avoimina ja täyttämällä omalta osaltaan Lontoossa huhtikuussa 1998 pidetyssä toisessa ASEM-huippukokouksessa sovitut kauppa- ja investointisitoumuksensa. Kriisistä aiheutuneet kauppavirtojen muutokset johtivat siihen, että EU:n Aasian kanssa käymän kaupan vaje kasvoi vuoden 1996 13,3 miljardista eurosta 121,5 miljardiin euroon vuonna 2000⁷. Kriisi kuitenkin korosti sitä, että kaikkien kyseessä olevien maiden on jatkettava muutoksia edistävää uudistusohjelmaansa sekä rahoitus- ja yritysallalla että myös sosiaalipolitiikan alalla (tämä koskee yhtä paljon Japania kuin Kiinaa ja alueen muita voimakkaasti kasvavia kansantalouksia⁸).⁹

Etelä-Aasiassa, etenkin Intiassa, viimeaikaiset uudistukset ovat koituneet kansantalouden hyväksi, ja ne ovat tukeneet hitaampaa, mutta tasaista kasvua. Näitä uudistuksia on jatkettava, ja niitä olisi sovellettava laajemmin alueen maissa, jotta nämä kykenisivät hyödyntämään niille tarjolla olevat kauppa- ja investointimahdollisuudet.

Poliittinen tilanne Aasiassa on myös muuttunut merkittävästi viime vuosina. Etu-Intian niemimaalla vallitseviin Intian ja Pakistanin välisiin jännitteisiin Kashmirin kysymyksessä on nyt tullut mukaan ydinaseulottuvuus. Kaakkois-Aasiassa Indonesian poliittinen siirtymäkausi ja talouskriisi ovat helpottaneet luomaan perustan demokratisoitumista ja parempaa hallintoa varten; toisaalta hajauttamispaineet ovat kasvaneet, mikä saattaa olla uhka maan yhtenäisyydelle. ASEANin jäsenmaiksi ovat liittyneet Burma/Myanmar, Kambodža ja Laos, ja pian itsenäistynyt Itä-Timor voi pian jättää hakemuksen tullakseen ASEANin 11. jäseneksi. Koillis-Aasiassa presidentti Kim Dae-Jungin ”auringonpaistepolitiikka” on muuttanut mullistavasti rauhanodotuksia Korean niemimaalla, Kiina jatkaa sisäisiä taloudellisia ja

⁷ Vuonna 2000 EU:n kaupan kokonaisvaje oli 86,9 miljardia euroa; Aasian kanssa käytävän kaupan vaje oli 121,5 miljardia euroa (kauppa itsenäisten valtioiden yhteisön maiden kanssa oli 26,7 miljardia euroa alijäämäinen, kauppa AKT-maiden kanssa 4,9 miljardia euroa alijäämäinen ja kauppa Etelä- ja Keski-Amerikan kanssa 1,0 miljardia euroa alijäämäinen). Muun maailman kanssa käytävä kauppa oli 67,2 miljardia euroa ylijäämäinen.

⁸ Japanin jatkuva taantuma on estänyt maata toimimasta perinteisessä roolissaan liikkeelle panijana, joka ottaa vastaan alueen muiden osien viennin; ja ainakin nyt tätä ”tehtävää” hoitavat suurelta osin EU ja Yhdysvallat.

⁹ Tässä yhteydessä EU on myöntänyt huomattavasti tukea Aasian kriisin jälkeistä politiikan eri aloilla annettavaa neuvontaa varten, lähinnä ASEM Trust Fund -rahaston ja Euroopan rahoitusasiantuntijaverkoston (EFEX) kautta.

yhteiskunnallisia uudistuksiaan ja sen taloudellinen ja poliittinen vaikutusvalta alueella kasvaa samalla, kun maa ajaa yhä vaativammin etujaan alueella ja yleismaailmallisesti.

Erityisesti Itä-Aasiassa lisättiin alueellista vuoropuhelua ja yhteistyötä merkittävästi 1990-luvun lopulla, jolloin käynnistettiin ”ASEAN +3”-vuoropuhelu (jo aikaisemmin oli vahvistettu Itä-Aasian mukanaolo ASEMissa) ja vahvistettiin vähitellen ASEANin alueellista foorumia (ARF) luottamusta lisäävänä toimintakehyksenä. Samaan aikaan on ollut nähtävissä yhä enemmän merkkejä itäaasialaisen identiteetin vahvistumisesta (mihin ovat ehkä vaikuttaneet talouskriisin aikaiset yhteiset kokemukset). Samaan aikaan näyttää siltä, että ASEAN itsessään olisi viime vuosina menettänyt osan tehostaan, mihin on yhtäältä syynä Indonesian keskittyminen omiin sisäisiin ongelmiinsa ja toisaalta ASEANilla selvitettyään olleet tietyt vaikeat kysymykset (kuten ASEAN-maiden vapaakauppa-alueen eli AFTA:n muodostamisen loppuunsaattaminen, rahoituskriisiin vastaaminen ja kolmen uuden jäsenen vastaanottaminen). Etelä-Aasiassa, joka monessa suhteessa eroaa alueen muista osista, Etelä-Aasian alueellisen yhteistyön järjestö, SAARC, tarjoaa mahdollisuuden laajaan ja monenlaisiin tavoitteisiin tähtäävään yhteistyöhön, vaikka poliittiset jännitteet jatkuvasti estävätkin ehdotetun Etelä-Aasian vapaakauppa-alueen perustamisen, joka on olennaisen tärkeä vaihe liitettäessä aluetta kansainväliseen taloudelliseen toimintaympäristöön.

2.2. Eurooppa

Euroopalla on samanlainen taloudellinen kokonaispaino kuin Aasialla, tosin siitä vastaa paljon pienempi ja rikkaampi väestö. Euroopalla on Aasian tavoin rikkautenaan moninainen kulttuurinen ja kielellinen perinne, mutta yhteisen (niin ristiriitoin kuin yhteistyöhönkin liittyvän) perintömme ansiosta olemme kyenneet toteuttamaan alueellisen integraation laajemmin kuin missään muualla koko maailmassa, ja tähän liittyvät eurooppalaisen talousalueen muodostavat yhtenäismarkkinat sekä vuodesta 1999 asti maailmanlaajuisesti tärkeä yhteinen raha. Tämän integraation ansiosta alueella on jo yli 50 vuotta vallinnut rauha, ja nyt valmistaudutaan yhdistämään uudelleen laajempaa, aiemmin ideologisin perustein jaettua Eurooppaa. Unionin rajoilla koettiin 1990-luvulla kuitenkin tuhoisia etnisiä selkkauksia, jotka kylmän sodan päättymisen jälkeen ovat vakavin uhka Euroopan rauhalle ja turvallisuudelle.

EU: tilannekuva

EU 15 Väkiluku 375 miljoonaa BKTL 8 213 miljardia USD CO₂-päästöt 3,1 miljardia tonnia
(56 % maailman väestöstä) (28% koko maailman BKTL:sta) (14 % maailman koko määrästä)

Ehdokasmaat	168 miljoonaa	556 miljardia USD	1,0 miljardia tonnia
EU +	544 miljoonaa	8 769 USD	4,1 miljardia tonnia
Ehdokas-	(9 % maailman väestöstä)	(30% koko maailman BKTL:sta)	(18 % maailman maat koko määrästä)

Tulot henkeä kohden

EU 15 21 877 USD

Ehdokasmaat 3 306 USD

EU+Ehdokasmaat 16 131 USD

EU 15:n osuus maailmankaupasta

EU:n sisäinen kauppa 23,3 % EU:n ulkomaankauppa 14,4 %

EU:n kaupan osuus yhteensä 37,7 %

Eurooppa itse on muuttunut viime vuosina huomattavasti. Euroopan unionin perustaminen vuoden 1992 Maastrichtin sopimuksella osui samaan aikaan kuin 1980-luvulla käynnistetyt yhtenäismarkkinat saatiin käytännössä toimimaan koko laajuudessaan. Sen jälkeen euron käyttöönotto vuonna 1999 on luonut ehjän talous- ja rahaliiton, johon kuuluvat useimmat unionin jäsenvaltiot, ja yhden uuden maailman päävaluutan. EU:n taloudellinen tulos on myös parantunut merkittävästi viime vuosina, ja taloudellinen kasvu on ollut vakaata, joskin maltillista, ja inflaatio alhainen, mikä toisaalta kuvastaa vapautumisen ja innovoinnin henkeä koko eurooppalaisen teollisuuden piirissä ja toisaalta rahapolitiikan integraation edellyttämää taloudellista ja rahapoliittista kurinalaisuutta (sekä odotusta voida käyttää täysin hyödyksi uuden osaamisyhteiskunnan tarjoamat mahdollisuudet). Globaalitaloudessa EU:sta ja sen jäsenvaltioista voi vakaan makrotaloudellisen perustansa ja käynnissä olevien rakenneuudistusten ansiosta muodostua merkittävä kasvun ja vakauden keskus.

Vuodesta 2003 alkaen tapahtuvaa unionin laajentumista koskevat valmistelut etenevät parhaillaan, ja niiden lopullisena tavoitteena on Euroopan unioni, johon kuuluu 28 jäsenmaata ja jonka väestömäärä on 544 miljoonaa henkeä. Maastrichtin ja Amsterdamin sopimusten myötä myös EU:n ulkosuhteet ovat muuttuneet. Vuonna 1993 luotiin yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (jota vahvistettiin vuonna 1999 kehittämällä eurooppalainen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka). Unionin ulkosuhteissa lisäksi oikeus- ja sisäasiat ovat saaneet yhä kasvavaa merkitystä (sekä ensimmäisen että kolmannen ”pilarin” yhteydessä). Kun Nizzan sopimus on ratifioitu, se vahvistaa edelleen EU:n toimielimiä ja valmistelee maaperää laajentumista varten. Viime vuosina myös komissio on käynyt läpi suuren muutoksen, ja sen ensisijaiset tavoitteet ja voimavarat on kohdennettu uudelleen. Parhaillaan on meneillään laaja ulkomaanavun hallinnon uudistus.

2.3. Maailmanlaajuinen yhteys

Aasian ja Euroopan kehittyessä myös toimintamme maailmanlaajuinen kehys on muuttunut. Globalisaatio on sellaisenaan tuskin uusi ilmiö, ja myös 1700- ja 1800-luvuilla maailmantalouden organisaatiossa tapahtui nopeita ja kauaskantoisia muutoksia. Uutta viime vuosille on ollut nopeus, jolla maapallon yhden osan tapahtumat vaikuttavat olosuhteisiin toisaalla, sekä keskinäisen taloudellisen, poliittisen ja yhteiskunnallisen riippuvuuden voimakkuus. Itä-Aasian kriisi on ehkä saanut alueen maat ymmärtämään oman riippuvuutensa kansainvälisistä pääomavirroista ja korostanut jälleen kerran kansainvälisen kaupan merkitystä kasvun ja elpymisen veturina. Samat markkinoiden lainalaisuudet vaikuttavat kuitenkin myös Eurooppaan, ja sen on oltava yhtä valppaana rahoitus- ja yrityssektorin moitteettoman valvonnan sekä tarpeiden mukaisen ja kustannuksiltaan hallitun sosiaalipolitiikan suhteen.

Tämä yhä suurempi keskinäinen riippuvuus maailmanlaajuisella tasolla tuo mukanaan myös kasvavaa yleismaailmallista vastuuta. On sekä EU:n että sen aasialaisten kumppanien edun mukaista edistää koko maailman rauhaa ja turvallisuutta, parantaa Yhdistyneiden Kansakuntien tehokkuutta ja etsiä vastauksia maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin. Yhteinen etumme on myös lieventää globalisaation kielteisiä vaikutuksia torjumalla kansainvälistä rikollisuutta (johon kuuluvat nais- ja lapsikauppa, laittomien siirtolaisten salakuljetus, huumausaineiden kauppa ja rahanpesu) ja terrorismia sekä maailmanlaajuisia vitsauksia, kuten köyhyyttä ja tartuntatauteja. Etenkin HIV/aids leviää parhaillaan nopeasti osissa Aasiaa, ja suunnattomien inhimillisten tuhojen lisäksi sillä saattaa olla vakavat taloudelliset seuraukset.

Luonnollisesti globalisaatio tarjoaa haasteiden ohella yhtä lailla mahdollisuuksia. Monissa Aasian maissa, etenkin Itä-Aasiassa, kasvu on usean vuosikymmenen ajan ollut voimakasta viennin ja ulkomaisten investointien ansiosta (ja Itä-Aasian kriisi on todennäköisesti vain tilapäisesti häirinnyt tätä kehityssuuntaa). Euroopan oma kasvu, joka on ollut hitaampaa ja ”kypsempää” kuin Aasiassa, on myös ollut hyvin riippuvainen ulkomaankaupasta ja investoinneista sekä GATTin ja sittemmin WTO:n yhteydessä perustetun avoimen ja sääntöihin perustuvan monenvälisen kauppajärjestelmän myönteisistä vaikutuksista.

On kummankin alueen ehdoton etu, että tätä järjestelmää vahvistetaan edelleen ja etenkin että monenvälistä kauppaa koskeva uusi neuvottelukierros käynnistetään pian. Näillä neuvotteluilla, joiden pohjana on muun muassa investointien ja kilpailun kaltaisia avainkysymyksiä sisältävä kattava asialista, on ratkaiseva merkitys elvytettäessä Aasian taloutta rahoituskriisin jälkeen ja erityisesti pyrittäessä lisäämään alueelle suunnattuja ulkomaisia suoria sijoituksia. Monenvälisen kauppajärjestelmän lujittaminen edelleen on erityisen tärkeää Aasian köyhimmille maille, joilla olisi eniten menetettävää, jos monenvälisistä kauppajärjestelyistä siirryttäisiin kohti useanvälisiä tai kahdenvälisiä järjestelyjä - etenkin, jos nämä järjestelyt olisivat enemmän kauppaa erilaistavia kuin kauppaa luovia tai jos köyhemmät maat yksinkertaisesti jätettäisiin järjestelyjen ulkopuolelle.

On siis EU:n ja sen aasialaisten kumppanien yhteisen edun mukaista pyrkiä yhä lujittamaan WTO:ta ja vähentämään edelleen tariffiesteitä ja tullien ulkopuolisia esteitä kaikkialla maailmassa. Kiinan menestyksellä integroiminen WTO:hon on tässä suhteessa ratkaisevan tärkeää. Samaan aikaan on myös välttämätöntä, että alueen kehitysmaat (samoin kuin kehittyneet maat) luovat vakaan poliittisen toimintakehyksen kyetäkseen hyödyntämään mahdollisimman hyvin globalisaation tarjoamat mahdollisuudet. Muuten on olemassa vaara, että Aasiassa alle köyhyysrajan elävät 800 miljoonaa ihmistä syrjäytyvät entistä enemmän.

EU:n ja sen aasialaisten kumppanien yhteisen edun mukaista on myös toimia yhteistyössä ilmastomuutokseen liittyvien maailmanlaajuisten ponnistelujen voimistamiseksi, ja Aasian teollistuneilla ja teollistuvilla mailla (etenkin Japanilla, Kiinalla ja Intialla) on maailmanlaajuisten ympäristökysymysten eteenpäinviemisessä keskeinen osa. On todettava, että suuret Aasian maat tekevät jo nyt paljon työtä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, vaikka Kioton pöytäkirjan mukaiset vähennyksiä tai rajoituksia koskevat viralliset sitoumukset puuttuvat. EU:n olisi yhdessä muiden teollisuusmaiden kanssa tuettava näitä ponnisteluja tarpeen mukaisilla teknologian siirroilla ja avustustoimilla. Jatkuva pyrkimys taata kokonaisvaltainen maailmanlaajuinen sitoutuminen ilmastomuutoksen torjuntaan on ratkaisevan tärkeää tulevien sukupolvien etujen suojaamiseksi niin Aasiassa ja Euroopassa kuin koko maailmassa.

Myös tieto on 1990-luvulla levinnyt kaikkialle maailmaan Internetin ja sähköpostin myötä. Tämän tietovallankumouksen kaikki vaikutukset eivät vielä ole nähtävissä, mutta sen tarjoamat mahdollisuudet suoriin ja nopeisiin yhteyksiin vaikuttavat jo nyt suhteisiimme myös maapallon kaikkein kaukaisimpiin alueisiin. Yhteiskuntien kyky tarttua näihin uusiin mahdollisuuksiin riippuu ratkaisevasti tiedonsaannista, ja tässä suhteessa erittäin tärkeää on kuroa umpeen ”digitaalikuilu” sekä yhteiskuntien sisällä että niiden välillä.

3. EU:N JA AASIAN MAIDEN SUHTEET: TILANNEKATSAUS

EU:n suhteet Aasian maihin ovat kiistatta kehittyneet suunnattomasti viime vuosina, ja vuoden 1994 strategiassa kaivattu tasapainoinen ja kattava lähestymistapa on epäilemättä

ollut ratkaisevan tärkeä EU:n nykyaikaistaessa suhteitaan tähän laajaan alueeseen. Vuoden 1994 jälkeen on saavutettu paljon, vaikka suhteiden lujittamiseksi onkin vielä paljon tehtävissä.

EU:n **poliittinen vuoropuhelu** alueen tärkeimpien kumppanien kanssa on kehittynyt huomattavasti vuodesta 1994. Siihen kuuluvat uudet huipputason neuvottelut Aasia–Eurooppa-kokouksessa (ASEM) sekä Kiinan, Intian, Japanin ja (pian) Korean kanssa, EU:n ja ASEANin parhaillaan käymä vuoropuhelu, johon sisältyy EU:n aktiivinen osallistuminen ASEANin alueelliseen foorumiin (ARF), sekä jatkuva yhteydenpito korkealla tasolla Australiaan ja Uuteen-Seelantiin. EU on osallistunut alueella edelleen aktiivisesti rauhaa ja turvallisuutta edistäviin toimiin; on esimerkiksi tuettu demokraattisen hallinnon muodostamista Kambodžaan ja Itä-Timoriin, on tuettu Afganistanissa eläviä ja sieltä lähtöisin olevia pakolaisia, Koreoiden välistä vuoropuhelua sekä osallistuttu Korean niemimaan energia-alan kehitysjärjestön KEDOn toimintaan. EU on myös käynnistänyt tärkeän vuoropuhelun ihmisoikeuksista Kiinan kanssa (ja toivoo saavansa aikaan vastaavan vuoropuhelun Pohjois-Korean kanssa). Indonesiassa tuetaan aktiivisesti hallinnon vahvistamiseen ja kansalaisyhteiskunnan osallistumisen lisäämiseen tähtääviä ponnisteluja. Suhteissaan Burmaan/Myanmariin ja Pakistaniin EU tukee edelleen avautumista demokratian suuntaan.

Edellä kuvattu toiminta on vakaa perusta vuoropuhelun kehittämiseksi edelleen alueen maiden kanssa. Meidän olisi kyettävä keskustelemaan kysymyksistä, joiden suhteen näkemykset ehkä eroavat, ja määriteltävä yhteiset huolenaiheet. Olisi keskityttävä aloihin, joilla EU ja sen aasialaiset kumppanit voivat yhteistyössä toimien käsitellä meihin kaikkiin kohdistuvia maailmanlaajuisia haasteita. Olisi myös pyrittävä entistä enemmän vahvistamaan yhdessä kansainvälisiä instituutioita, joista kaikki olemme riippuvaisia.

EU:n Aasian-suhteiden institutionaalinen kehys vaihtelee¹⁰, ja vain muutamat alueen maat ovat solmineet yhteisön kanssa täysin kattavan (kolmannen sukupolven) yhteistyösopimuksen. Tässä suhteessa Aasia on jäänyt kauaksi jälkeen muista alueista, kuten Latinalaisesta Amerikasta, Välimeren alueesta ja itsenäisten valtioiden yhteisöstä. Suhteisiimme tärkeimpiin aasialaisiin kumppaneihin liittyvän institutionaalisen perustan vahvistaminen mahdollistaisi aiempaa yhtenäisemmät toimintaperiaatteet kaikissa olennaisissa kysymyksissä (niin politiikan ja turvallisuuden alalla kuin taloudellisissa ja kehitykseen liittyvissä kysymyksissä). Siitä olisi suurta apua vuoropuhelun ja yhteistyön vahvistamisessa kaikilla aloilla, ja se olisi selvä julkinen osoitus siitä, että kumpikin osapuoli sitoutuu kehittämään keskinäisiä suhteita uudelle tasolle.

¹⁰ EU:ta sitovat viiden Aasian maan eli Nepalin, Laosin, Kambodžan, Bangladeshin ja Etelä-Korean kanssa tehdyt kattavat yhteistyösopimukset (joihin sisältyy ihmisoikeuksia, demokratian periaatteita, oikeusvaltioperiaatetta sekä sopimuksen mahdollista irtisanomista koskevat molempia sopimuspuolia sitovat varaukset); Pakistanin kanssa vastaava sopimus on neuvoteltu, mutta sitä ei ole vielä tehty eikä allekirjoitettu. Samanlaiset sopimukset, mutta ilman irtisanomista koskevaa varauksetta, ohjaavat EU:n suhteita neljään maahan, eli Intiaan, Mongoliaan, Sri Lankaan ja Vietnamiin, sekä Macaoon. Vanhanmallinen yhteistyösopimus on edelleen voimassa yhdeksän ASEANin jäsenmaan kanssa (myös Vietnam, Laos ja Kambodža ovat liittyneet tähän sopimukseen, minkä lisäksi ne ovat tehneet myöhemmin erilliset kahdensivuliset sopimukset) sekä Kiinan kanssa. EU:n suhteita Australiaan, Uuteen-Seelantiin ja Japaniin hallinnoidaan yhteisillä julistuksilla.

EU ja Intia: kumppanuus maailman suurimpien demokratioiden välillä

EU:n ja Intian kumppanuudessa tapahtui suunnanmuutos Lissabonissa kesäkuussa 2000 järjestetyssä ensimmäisessä huippukokouksessa. Kokouksessa sovittiin, että osapuolet yhdistävät ponnistelunsa käsitellessään maailmanlaajuisia haasteita, kuten rauhan ja turvallisuuden edistämistä, ydinaseiden hävittämistä, terrorismin ja kansainvälisen rikollisuuden torjuntaa ja ilmastonmuutoksen torjuntaa sekä laativat työohjelman, jonka avulla voidaan yhdessä toimien hyödyntää täysimääräisesti kummankin osapuolen markkinoiden valtavat taloudelliset ja kaupalliset mahdollisuudet ja tehostaa yhteistyötä tutkimuksen, tieteiden ja teknologian aloilla¹¹.

EU on lisäksi sitoutunut tekemään tiivistä yhteistyötä Intian kanssa köyhyyden vähentämiseksi. Vuodesta 1994 Intian sosiaalialan uudistukseen kohdennetulla EU:n tuella on saavutettu hyvin huomattavia tuloksia, etenkin peruskoulutuksen ja terveydenhuollon aloilla.

Kaupan ja investointien alalla EU:n suhteet Aasiaan ovat laajentuneet merkittävästi huolimatta vuonna 1997 puhjennut Itä-Aasian kriisin huomattavista keskipitkän aikavälin vaikutuksista. Vuonna 2000 Aasian osuus EU:n kokonaisviennistä oli 21,1 prosenttia, millä perusteella se oli EU:n kolmanneksi suurin alueellinen kauppakumppani¹². Investointien osalta Aasia on kokonaisuutena EU:lle neljänneksi tärkein alueellinen investointikohde, ja Aasian osuus EU:n ulkomaisista suorista sijoituksista oli 6,8 prosenttia ja ulkomaisten suorien sijoitusten kannasta 9,2 prosenttia vuonna 1999, jolta tuoreimmat käytettävissä olevat luvut ovat¹³. Suurin osa EU:n ulkomaisista suorista sijoituksista kohdentuu kuitenkin edelleen Pohjois-Amerikkaan, eivätkä EU:n Kaakkois-Aasiaan tekemät ulkomaiset suorat sijoitukset ole vielä palautuneet entiselleen Itä-Aasian kriisin jälkeen. EU on ponnistellut jatkuvasti sekä alueen tärkeimpien kumppanien kanssa käymässään kahdenvälisessä vuoropuhelussa että WTO-yhteyksissä vähentääkseen Euroopan ja Aasian kahdenväliseen kauppaan ja molemminpuolisiin investointeihin vaikuttavia esteitä ja parantaakseen taloudellisten toimijoidemme institutionaalista ja oikeudellista toimintaympäristöä. Myös taloudellisten yhteistyöohjelmien, kuten Asia Invest -ohjelman, kautta on pyritty voimakkaasti rohkaisemaan eurooppalaisia pk-yrityksiä käyttämään paremmin Aasian tarjoamia kaupankäynti- ja investointimahdollisuuksia.

EU ja Japani: yhteistyön laajentaminen

Japanissa ovat (Yhdysvaltojen jälkeen) EU:n toiseksi suurimmat vientimarkkinat, ja Japani on puolestaan merkittävä investoija EU:ssa. Japanin talouden hyvinvointi on ratkaisevan tärkeää EU:n, samoin kuin sen alueellisten naapureidenkin, vaurauden kannalta. EU:n Japanin-suhteissa on kuitenkin taloudellisten näkökohtien lisäksi kyse paljon muusta, ja yhteistyötä tehdään yhä enemmän maailmanlaajuisen ja alueellisten kysymysten parissa. Tämä tuodaan erityisesti esille uudessa toimintasuunnitelmassa, joka on tarkoitus vahvistaa EU:n ja Japanin huippukokouksessa vuonna 2001. Tehtävänä on tulevana vuosina toteuttaa tämän suunnitelman pohjalta sekä monenvälisissä instituutioissa että kahdenvälisissä suhteissamme kokonaisvaltainen kumppanuus poliittisiin, taloudellisiin tai yhteiskunnallisiin kysymyksiin liittyvänä käytännön toimintana.

¹¹ Komissio hyväksyi heinäkuussa luonnoksen Euroopan yhteisön ja Intian tasavallan hallituksen tieteellistä ja teknologista yhteistyötä koskevaaksi neuvoston päätökseksi.

¹² Aasia, jonka osuus EU:n (unionin ulkopuolelle suuntautuneesta) viennistä vuonna 2000 oli 21,1 %, sijoittuu tässä EU:n ulkopuolisen Euroopan (30,9 %) ja NAFTA:n (28,4 %) jälkeen, mutta EU:n ulkomaankaupasta sen osuus oli suurempi kuin Välimeren alueen maiden, Etelä- ja Keski-Amerikan maiden, Persianlahden maiden ja AKT-maiden yhteenlaskettu osuus (17,1 %).

¹³ EU:n ulkomaisten suorien sijoitusten osalta Aasia oli vuonna 1999 6,8 % osuudella neljännellä tilalla NAFTA:n (67,5 %), Etelä- ja Keski-Amerikan (15,1 %) ja vain vähän EU:n ulkopuolisen Euroopan (7,5 %) jälkeen.

EU:n on kuitenkin vahvistettava kauppaa ja investointeihin sekä laajempiin makrotaloudellisiin kysymyksiin liittyvää vuoropuhelua ja yhteistyötä Aasian kanssa. Meidän on sekä WTO-yhteyksissä että aasialaisten kumppanien kanssa käytävissä kahdenvälisissä neuvotteluissa lisättävä ponnisteluja kauppaa ja investointeja koskevan avoimen monenvälisen toimintakehyksen parantamiseksi, kauppaa ja investointeihin vaikuttavien muiden kuin tulliesteiden poistamiseksi ja taloudellisten toimijoidemme oikeudellisen ja teknisen toimintakehyksen parantamiseksi. Meidän on edelleen pyrittävä parantamaan köyhimpien kehitysmaiden pääsyä markkinoille (tämä vastuu kuuluu myös Aasian kehittyneemmille kehitysmaille). Lisäksi meidän on vielä vahvistettava vuoropuhelua talous- ja rahoituspoliittisista kysymyksistä jakaen alueellisesta makrotaloudellisesta yhteistyöstä saamamme kokemukset ja kannustettava euron nykyistä laajempaan käyttöön kansainvälisenä valuuttana.

EU:n Aasian kehitysmaiden kanssa tekemä **kehitysyhteistyö** on viime vuosina kasvanut jossain määrin. Vuosina 1996–2000 siihen käytettiin keskimäärin 438 miljoonaa euroa vuodessa (kehitysapu ja taloudellinen yhteistyö yhteensä), kun vastaava määrä vuosina 1991–1995 oli 363 miljoonaa euroa. Huomattavaa kehitystä on kuitenkin tapahtunut avun kohdentamisessa (yli 80 prosenttia EU:n Aasialle antamasta kehitysavusta suunnataan alhaisen tulotason maihin), ja lisäksi on käynnistetty molemminpuolisen taloudellisen edun mukaisia uusia ohjelmia etenkin alueen kehittyneimpien maiden kanssa. Jos otetaan huomioon sekä yhteisön että jäsenvaltioiden antama tuki, EU:n osuus Aasialle suunnatusta julkisesta kehitysavusta on edelleen 30 prosenttia¹⁴.

Pääosa tästä avusta on kohdennettu köyhyyttä suoraan vähentäviin toimiin, esimerkiksi terveydenhuoltoon, koulutusalalle, maaseudun kehittämiseen ja institutionaalisten valmiuksien kehittämiseen kohdennettuna tukena. Tukea on kohdennettu merkittävästi myös ympäristöalalle, ja tässä yhteydessä on toteutettu muun muassa metsien suojeluun, biologiseen monimuotoisuuteen ja ympäristöteknologiaan liittyviä huomattavia ohjelmia. Myös Aasian ja Euroopan taloudellisia yhteyksiä on pyritty parantamaan toisaalta tukemalla kauppa- ja investointi-ilmaston kehittämistä ja toisaalta edistämällä kummankin alueen taloudellisten toimijoiden välistä yhteydenpitoa.

Paljon on kuitenkin vielä tehtävä, jotta EU:n avustusohjelmilla saavutettaisiin mahdollisimman hyvä tulos. Komissio on jo aloittanut ulkomaanapuun liittyvien ohjelmien hallinnon laajan uudistuksen, jonka toteutus täysimääräisesti ja tuloksellisesti on lähiajan ensisijainen tavoite. Avun rahoituksessa on otettava huomioon köyhyyden vähentämiseen liittyvä tavoite, jonka komissio on asettanut hiljattain ilmestyneessä kehitysyhteistyöpolitiikkaa käsittelevässä tiedonannossaan¹⁵. Aasian kanssa tehtävää taloudellista yhteistyötä olisi vahvistettava molempien alueiden edun mukaisesti, ja meidän olisi jatkuvasti huolehdittava siitä, että ympäristökysymykset otetaan yhteistyössä täysimääräisesti huomioon, ja lisättävä toimintaamme energian, ympäristöteknologian ja biologisen monimuotoisuuden kaltaisten avainkysymysten aloilla.

¹⁴ Vuosina 1998 ja 1999 EU-avunantajien osuus Aasiaan suunnatusta julkisesta kehitysavusta oli keskimäärin 30,4 %, joka oli vähemmän kuin Japanin osuus (50,9 %), mutta selvästi enemmän kuin Yhdysvaltojen osuus (9,2 %). Näitä lukuja voidaan verrata julkiseen kehitysapuun maailmanlaajuisesti; tässä EU:n osuus oli 47,5 %, Japanin osuus 27,2 % ja Yhdysvaltojen osuus 16,2 %. (luvut: OECD:n kehitysapukomitea, DAC).

¹⁵ ”Euroopan yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikka”, KOM(2000) 212, 26.4.2000.

Euroopan yhteisö toimittaa Aasiaan myös huomattavan määrän **humanitaarista apua**. Kolmivuotiskauden 1998–2000 aikana toimitettiin Aasian luonnonkatastrofien tai ihmisen aiheuttamien tuhojen johdosta humanitaarista apua keskimäärin 77,4 miljoonaa euroa vuodessa. Tämä oli 12,8 prosenttia yhteisön kaikesta humanitaarisesta avusta. Vuonna 2000 humanitaarista apua toimitettiin vähintäänkin tusinalle Aasian maalle tarpeiden mukaan, ja erityisiä avun kohteita olivat Afganistan, Filippiinit, Indonesia, Intia, Kambodža, Mongolia, Pohjois-Korea, Thaimaa (burmalaiset pakolaiset) sekä Itä-Timor. Tämän vuoden alussa myönnettiin huomattava määräraha Intialle Gujaratin maanjäristyksen uhrien hyväksi. Myös työtä tuhojen ennaltaehkäisemiseksi on jatkettu; vuonna 2000 rahoitettiin tässä yhteydessä DipEcho-ohjelman toinen vaihe.¹⁶

Asia, jossa merkittävää kehitystä ei näyttäisi tapahtuneen, on Euroopan ja Aasian **molemmipuolinen tietämys** toisen alueesta. Kummallakin alueella vallitsee toisesta kaavamaisia käsityksiä, joiden mukaan Eurooppa olisi edelleen sisäänpäin kääntynyt ja vanhanaikainen ja Aasia puolestaan kaukainen ja eksoottinen maanosa, johon liittyy enemmän uhkia kuin mahdollisuuksia. Vielä on tehtävä paljon Euroopan julkisen kuvan parantamiseksi Aasiassa. Alueella olevien Euroopan unionin lähetystöjen verkostoa on ehdottomasti vahvistettava ja laajennettava.¹⁷

EU ja voimakkaasti kasvava Itä-Aasia: ASEAN ja Kiina

Kasvu on jatkunut talouskriisin jälkeen useimmissa Itä-Aasian voimakkaasti kasvavan talouden maissa, ja niissä meneillään oleva siirtymävaihe muuttaa alueen ilmettä. EU:n poliittiset ja taloudelliset suhteet näihin maihin ovat huomattavasti syventyneet vuodesta 1994 ja yhteistyö on saanut uusia muotoja.

Suhteemme Kiinaan vahvistuvat jatkuvasti kaikilla tasoilla, vuosittaisista huippukokouksista asiantuntijatapaamisiin harjoitettavan tiiviin yhteydenpidon ansiosta. EU:n ja ASEANin tuloksellisessa ministerikokouksessa Vientianessa joulukuussa 2000 valmisteltiin näiden pitkäaikaisten suhteiden lujittamista yhä edelleen. Lisäksi EU:lla on yhä kasvava merkitys ASEANin alueellisessa foorumissa.

EU:n ja Aasian suhteet määräytyvät tulevana vuosina sen mukaan, kuinka onnistumme vahvistamaan edelleen suhteitamme näihin maihin ja saavuttamaan konkreettisia tuloksia.

On myös tärkeää lisätä (taloudellisen yhteistyön ohjelmien osana) koulutus- ja kulttuurivaihtoa alueen kanssa, laajentaa ja järjestää nykyistä useammin seminaareja ja konferensseja, joihin osallistuu kummaltakin alueelta asiantuntijoita ja politiikan laatijoita, sekä lisätä tiedottamista lähetystöjen ja Internetin kautta.

4. TAVOITTEET, TOIMINTALINJAT JA TOIMINTAKOHDAT

4.1. Yleiset tavoitteet ja toimintalinjat

Suhteita Aasiaan, kuten suhteita muihinkin maapallon osiin, koskevat EU:n yleiset poliittiset tavoitteet esitetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa ja Euroopan unionista

¹⁶ EU:n humanitaarisen avun saajana Aasia oli kaudella 1998–2000 kolmanneksi tärkein entisen Jugoslavian (36,8 % kokonaissitoumuksista) ja AKT-maiden (24,4 %) jälkeen ja ennen IVY-maita (7,9 %), Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan maita (6,3 %) ja Latinalaisen Amerikan maita (6,1 %).

¹⁷ Alueella on nyt 12 EU:n lähetystöä seuraavissa kaupungeissa: Colombo, Dhaka, Islamabad, New Delhi, Bangkok, Hanoi, Jakarta, Manila, Peking (sekä toimisto Hongkongissa), Soul, Tokio ja Canberra. Näistä kaksi, Hanoi ja Colombo, on avattu vuoden 1994 jälkeen.

tehdyssä sopimuksessa. Niiden muuttaminen selkeiksi strategisiksi toimintalinjoiksi ja toimintakohdiksi edellyttää yhtenäistä ja kokonaisvaltaista tarkastelutapaa, jossa Aasian moninaisuus otetaan huomioon. Sen on oltava realistinen ja kohdennettu, ja siinä on määriteltävä selkeät toimintalinjat, jotka on mahdollista toteuttaa käytettävissä olevien voimavarojen avulla. Siinä olisi korostettava EU:n suhteellista etua sekä lisäarvoa, jonka voimme tarjota, ja näin siinä kuvastuisi esimerkiksi EU:n asema maailman suurimpana yhteismarkkina-alueena ja ulkomaisten suorien sijoitusten lähteenä sekä suurimpana yksittäisenä julkisen kehitysavun ja humanitaarisen avun lähteenä. Siinä olisi myös kiinnitettävä erityistä huomiota aloihin, joilla EU:n oma kokemus ja moninaisuus saattavat olla erityisen merkityksellisiä käsiteltäessä alueellisen yhteistyön ja sosiaalipolitiikan kaltaisia asioita.

Tarkastelutavassamme tulisi erityisesti heijastua **huomispäivän työohjelma**, eli tulevaisuuteen katsova laajentuneen Euroopan unionin työohjelma, ja vaikutukset, joita sillä on Aasian-suhteillemme kunkin kolmen pilarin alueella. Ottaen huomioon EU:n yleiset tavoitteet, kuluneiden vuosien saavutukset sekä keskeneräiset toimet ja uudet haasteet, joihin nyt on vastattava, voimme tässä yhteydessä asettaa yhden selkeän **päättävöitteen** ohjaamaan EU:n ja Aasian suhteiden kehittämistä tulevalla vuosikymmenellä. **Meidän on keskityttävä vahvistamaan EU:n poliittista ja taloudellista läsnäoloa koko alueella niin, että se vastaa laajentuvan EU:n yhä suurempaa maailmanlaajuisia painoarvoa.**

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi meidän on panostettava erityisesti seuraaviin toimintamuotoihin:

- edistetään **rauhaa ja turvallisuutta sekä alueella että maailmanlaajuisesti** laajentamalla alueeseen liittyvää toimintaamme
- voimistetaan edelleen **alueen kanssa käytävää kauppaa sekä investointivirtoja molemmiin puolin**
- edistetään alueen **köyhempien maiden kehitystä** puuttamalla köyhyyden perimmäisiin syihin
- edistetään **demokratian, hyvän hallintotavan ja oikeusvaltioperiaatteen leviämistä**
- soveltuvissa kansainvälisissä yhteyksissä muodostetaan Aasian maiden kanssa **maailmanlaajuisia kumppanuussuhteita ja liittoutumia** globalisaation tarjoamien haasteiden ja mahdollisuuksien käsittelemistä varten ja yhteisten toimien vahvistamista varten maailmanlaajuisissa ympäristö- ja turvallisuuskysymyksissä
- edistetään **Eurooppa-tietämyksen lisäämistä Aasiassa** (ja päin vastoin).

4.2. Koko aluetta koskevat toimintakohdat

A. Edistettäessä **rauhaa ja turvallisuutta** alueella ja maailmanlaajuisesti EU:n toimilla olisi erityisen tärkeää

- vahvistaa Aasian kanssa tehtävää yhteistyötä vanhoissa ja uusissa **maailmanlaajuisissa ja alueellisissa turvallisuuskysymyksissä** sekä kahdensivälisissä että alueellisissa suhteissamme ja myös YK:ssa. EU:n olisi erityisesti edistettävä muutosvoimaisuutta alueellisen yhteistyön yhteydessä, kuten ASEANin alueellisessa foorumissa (ARF), ja alueiden välisessä vuoropuhelussa (esimerkiksi ASEM);

- tukea **konfliktien ehkäisytöimiä**, ja edistää kokemusten vaihtoa Euroopan ja Aasian välillä pitkän aikavälin luottamusta lisäävistä toimista. Ennen kaikkea komissiota ohjeistaa tässä konfliktien ehkäisystä hiljattain annettu tiedonanto¹⁸, jossa painotetaan kansainvälisen yhteistyön ja koordinoinnin osana toteutettavia ehkäiseviä toimia ja esitetään, kuinka kaikki yhteisön välineet saadaan käyttöön aiempaa tehokkaammin;
- vahvistaa vuoropuhelua ja yhteistyötä Aasian kanssa **oikeus- ja sisäasioiden alalla**. Henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvien politiikan alojen, kuten viisumi-, turvapaikka- ja maahanmuuttokysymysten, merkitys kasvaa jatkuvasti suhteissamme niin Aasiaan kuin muihinkin alueisiin. Edellä mainittujen kysymysten ratkaisemisen lisäksi meidän olisi myös lisättävä yhteisiä ponnisteluja kansainvälisen rikollisuuden torjumiseksi muun muassa huumausaineiden torjunnan, ihmiskaupan, asekaupan, rahanpesun, siirtolaisten hyväksikäytön ja korruption torjunnan kaltaisilla aloilla.

Politiikkaan ja turvallisuuteen liittyvissä Aasian-suhteissamme olisi välttämätöntä

- vahvistaa toimintaa alueellisissa ja maailmanlaajuisissa turvallisuuskysymyksissä
- vahvistaa vuoropuhelua ja yhteistyötä konfliktien ehkäisyyn liittyvissä kysymyksissä
- edistää yhteistyötä oikeus- ja sisäasioiden alalla.

B. Lisättäessä EU:n toimilla Aasian kanssa käytävää kauppaa ja molemminpuolisia investointivirtoja olisi erityisen tärkeää

- kehittää edelleen **kahdenvälisiä taloussuhteita** aasialaisiin kumppaneihin tehostamalla erityisesti toimia markkinoillepääsyn ja investointiedellytysten parantamiseksi molemmin puolin ja tukemalla niitä maita, jotka yrittävät rakentaa kauppaa ja investointeja edistävää yritys ympäristöä. Tässä yhteydessä on erityisen tärkeää pyrkiä voimakkaasti vähentämään kaupan teknisiä esteitä ja parantamaan avoimuutta ja ennustettavuutta lainsäädännön ja sääntöjen osalta. Olisi myös pyrittävä tehostamaan yhteistyötä kaupan ja investointien vapautumista ja kehitystä edistävien alueellisten ryhmittymien, kuten ASEANin, kanssa ja selvittämään keinoja vahvistaa kauppa- ja investointiyhteyksiä Aasian maihin yleisesti;
- tukea **yksityissektorin yhteistyön** vahvistamista Euroopan ja Aasian välillä kummankin edun mukaisesti edistämällä yhteyksiä eurooppalaisten ja aasialaisten taloudellisten toimijoiden (etenkin pk-yritysten) välillä. Erityistä huomiota olisi myös kiinnitettävä yhteisen tulevaisuutemme kannalta tärkeisiin huipputeknologian aloihin, kuten tieto- ja viestintäteknologiaan ja liikenteeseen ja energiaan. Euroopan investointipankki jatkaa eurooppalaisten investointien rahoittamista alueella;
- voimistaa **talous- ja rahoituspolitiikkaa** koskevaa vuoropuhelua ja edistää rahoitus- ja yrityssektoriin liittyvän politiikan perusteellista uudistusta. Euroopan omat kokemukset talous- ja rahoituspolitiikkaan liittyvästä alueellisesta yhteistyöstä saattavat olla Aasialle erityisen arvokkaita, ja lisäksi meidän olisi kannustettava Aasiaa hyödyntämään euron tarjoamat mahdollisuudet mahdollisimman hyvin;
- edistää **köyhimpien kehitysmaiden markkinoillepääsyä** panemalla esimerkiksi tosiasiallisesti täytäntöön hiljattain hyväksytty ”Kaikki paitsi aseet” -aloite ja parantamalla edelleen yhteistä tullietuusjärjestelmäämme toimien tässä nykyisin sovellettavien yhteisön

¹⁸

”Konfliktien ehkäisy” (KOM(2001) 211, 11.4.2001).

politiikkojen mukaisesti. Alueen keskitulotason maita olisi kannustettava lisäämään omaa panostaan tällä alalla;

- ottaa huomioon liikenteen keskeinen merkitys Euroopan ja Aasian välisen kaupan jatkumiselle ja kehittymiselle sekä Euroopan ja Aasian keskinäisen riippuvuuden kasvu energian tarjonnassa ja kysynnässä. Energian käyttöön sekä liikenteessä että teollisuudessa liittyvä Euroopan ja Aasian yhteistyö on välttämätön, jotta voidaan saavuttaa Kioton pöytäkirjan mukaiset ilmastomuutosta koskevat tavoitteet.

Parantaessamme taloudellisia ja kaupallisia yhteyksiämme aasialaisiin kumppaneihin olisi välttämätöntä

- lujittaa kahdenvälisiä taloussuhteita, vähentää tullien ulkopuolisia kaupan esteitä, helpottaa investoimista sekä tukea kehitystä edistävän poliittisen ilmastoon luomista
- tukea kumppaneiden alueen taloudellisten toimijoiden välistä yhteistyötä
- lisätä talous- ja rahoituskysymyksiin liittyvää poliittista vuoropuhelua ja edistää euron käyttöä kansainvälisesti
- turvata edelleen köyhimmille kehitysmailla edullinen markkinoillepääsy
- tiedottaa liikenteen ja energia-alan merkitys sekä kauppasuhteiden että ympäristön kannalta.

C. Edistettäessä kehitystä alueella EU:n toimilla olisi erityisen tärkeää

- lisätä ponnisteluja **köyhyyden vähentämiseksi**, etenkin alueen köyhimmissä maissa, sekä edistää kansainvälisten kehitystavoitteiden saavuttamista vuoteen 2015 mennessä. Tähän päästään kiinnittämällä entistä enemmän huomiota köyhyyden perusongelmiin sekä uusiin työtapoihin, jotka on määritelty yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikkaa koskevassa komission ja neuvoston yhteisessä julistuksessa¹⁹; Aasian kannalta erityisen tärkeitä aihealueita ovat kauppa ja kehitys, sosiaalialan alakohtaiset ohjelmat (etenkin terveydenhuolto ja koulutus) sekä talous- ja sosiaalipolitiikan ohjaus ja institutionaalisten valmiuksien kehittäminen sekä yhteys ympäristön säilyttämisen ja köyhyyden välillä;
- vahvistaa **sosiaalipolitiikkaa koskevaa vuoropuhelua** antamalla kumppaneille tietoa eurooppalaisten omista kokemuksista nykyaikaistamiseen ja globalisaatioon liittyvissä kysymyksissä. Hyviä tuloksia voidaan saavuttaa käymällä vuoropuhelua kaupan ja sosiaalisten olojen kehityksen keskinäisistä suhteista ja vaihtamalla tietoja alan parhaista toimintatavoista perustyönormien kehittäminen mukaan luettuna²⁰. Yhtä yksittäistä eurooppalaista sosiaalipolitiikan mallia ei ole olemassa, mutta Euroopan moninaisuus ja pitkäaikaiset kokemukset talouden dynamiikan ja yhteiskunnallisen tasa-arvon yhteensovittamisesta voivat tarjota monille aasialaisille kumppaneille arvokasta tietoa;
- jatkaa tarmokkaasti **yhteisön ulkomaanavun hallinnon** uudistamista²¹ varmistaen, että niukat voimavaramme käytetään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

¹⁹ Kehitysasian neuvoston julistus, marraskuu 2000.

²⁰ ”Perustyönormien edistäminen ja työmarkkina- ja sosiaalipolitiikan ohjausjärjestelmän kehittäminen maailmanlaajuistumisen yhteydessä” (KOM(2001) 416, 18.7.2001).

²¹ Ulkomaanavun hallinnon uudistus (SEC(2000) 814, 16.5.2000).

Kehitystä edistäessään EU:n olisi toimittava yhteistyössä aasialaisten kumppanien kanssa, jotta voidaan

- tukea köyhyyden vähentämistä alueen köyhimmissä kehitysmaissa*
- lisätä vuoropuhelua sosiaalipolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä,*
- ja samaan aikaan EU:n on saatettava päätökseen ulkomaanavun hallinnon uudistus.*

D. Edistettäessä demokratian, hyvän hallintotavan ja oikeusvaltioperiaatteen leviämistä ja ihmisoikeuksien kunnioittamista olisi välttämätöntä, komission tästä aiheesta hiljattain antaman tiedonannon²² mukaisesti,

- tehdä Aasian kanssa yhteistyötä **ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden ja jakamattomuuden puolustamiseksi** ja jatkaa rakentavaa vuoropuhelua sekä kahdenvälisissä yhteyksissä (esimerkiksi Kiinan kanssa käytävä ihmisoikeusvuoropuhelu) että alueellisissa ja monenvälisissä yhteyksissä, etenkin YK:ssa ja sen eri toimielimissä, erityisesti ILO:ssa. Ihmisoikeuksia koskevien tärkeimpien asiakirjojen allekirjoitusta ja ratifioimista olisi niin ikään tuettava niissä maissa, joissa sitä ei ole vielä tehty;
- **voimistaa kansalaisyhteiskuntaa** koko alueella ja laajentaa Euroopan ja Aasian kansalaisyhteiskuntien välistä vuoropuhelua;
- **valtavirtaistaa ihmisoikeuksiin ja hallintotapaan liittyvät kysymykset** Aasian kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Demokratiaa, hyvää hallintotapaa ja oikeusvaltioperiaatetta sekä ihmisoikeuksien kunnioittamista edistäessään EU:n olisi voimistettava aasialaisten kumppaniensa kanssa käymäänsä kahdenvälistä ja monenvälistä vuoropuhelua sekä kansalaisyhteiskunnan vuoropuhelua ja huolehdittava siitä, että ihmisoikeus- ja hallintotapakysymykset valtavirtaistetaan yhteistyössä.

E. Solmiessamme maailmanlaajuisia kumppanuussuhteita ja liittoutumia aasialaisten kumppanien kanssa olisi erityisen tärkeää

- lisätä Aasian ja Euroopan yhteistyötä **Yhdistyneiden Kansakuntien** piirissä esimerkiksi silloin, kun tavoitteena on edistää tärkeiden kansainvälisten asiakirjojen, kuten täydellisestä ydinkoekiellosta tehdyn sopimuksen (CTBT, *Comprehensive Test-Ban Treaty*) tai pienaseita ja jalkaväkimieinoja koskevien yleissopimusten, ratifioimista kattavasti jo varhaisessa vaiheessa tai lahjonnan torjuntaa koskevan kansainvälisen välineen laatimista; tehostaa ydinsulkujärjestelmää ja muita joukkotuhoaseiden rajoittamiseen tähtääviä toimia; edistää YK:n järjestelmän uudistusta, johon sisältyy turvallisuusneuvoston perusteellinen uudistus; edistää YK:n rauhanturvatoimien vahvistamista tukemalla Brahimin kertomuksessa annettujen suositusten oikea-aikaista täytäntöönpanoa; sekä parantaa YK:n järjestelmän toimivuutta kannustamalla kaikkia jäsenmaita maksamaan välittömästi koko määräosuutensa, joka on laskettu uusien, myös maksamattomat maksut huomioon ottavin perustein;
- vahvistaa **WTO:hon** perustuvaa avointa ja sääntöihin perustuvaa kansainvälistä toimintakehystä tukemalla monenväliseen kauppaan liittyvän uuden kattavan

²²

”Euroopan unionin tehtävä ihmisoikeuksien ja demokratisoitumisen edistämiseksi kolmansissa maissa” (KOM(2001) 252, 8.5.2001.)

neuvottelukierroksen pikaista käynnistämistä ja saattamista päätökseen sekä edistää Kiinan ja muiden Aasian maiden ja talouksien, joiden on vielä tarkoitus liittyä WTO:hon, nopeaa liittymistä järjestöön. Monenvälinen toimintatapa on ainoa realistinen tapa edistää yhteisiä etujamme ja turvata köyhimpien kehitysmaiden erityiset edut;

- käsitellä maailmanlaajuisia, alueellisia ja paikallisia **ympäristöön liittyviä haasteita** pyrkien kansainvälisissä yhteyksissä tehostamaan ilmastomuutokseen ja yhteisten luonnonvarojen heikkenemiseen liittyviä yhteisiä ponnisteluja sekä tukea toimenpiteitä, joiden avulla edistetään luonnonvarojen kestävää hoitoa ja käsitellään yhdyskuntien ja teollisuuden ympäristöongelmia. Esimerkiksi ilmastomuutos on vakava uhka monille Aasian maille, ja meidän olisi työskenneltävä näissä kysymyksissä aiempaa enemmän Aasian kehittyneempien kehitysmaiden kanssa. Olisi myös huolehdittava siitä, että ympäristönäkökulma otetaan huomioon kaikessa kahdenvälisessä ja alueiden välisessä yhteistyössä, myös tieteellisessä ja teknologisessa yhteistyössä;
- vahvistaa vuoropuhelua ja yhteistyötä Aasian kanssa **maailmanlaajuisien haasteiden** osalta, erityisesti kansainvälisen rikollisuuden, terrorismin, lahjonnan, ulkomaalaisvihan, kaikenlaisen rotusyrjinnän ja fundamentalismin sekä tartuntatautien (erityisesti HIV:n/aidsin) torjunnan osalta, sekä samalla lisätä Aasian köyhimpien maiden tilaisuuksia käyttää hyödykseen uusien teknologioiden tarjoamat **maailmanlaajuiset mahdollisuudet** ja edistää tieto- ja digitaalikuilujen kaventumista;
- tarkastella tarvetta lisätä alueiden välistä **tieteellistä ja teknologista yhteistyötä** alueellisia ja maailmanlaajuisia ongelmia koskevien yhteisten arvioiden ja ratkaisujen edistämiseksi.

Kehittäessämme maailmanlaajuisia kumppanuussuhteita aasialaisten kumppaniemme kanssa olisi erityisesti tärkeää

- vahvistaa Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen eri toimielinten toimintaa
- vahvistaa WTO:hon perustuvaa avointa kansainvälistä kauppajärjestelmää
- suojata maapallon ympäristö
- torjua maailmanlaajuiset uhat ja samanaikaisesti hyödyntää täysimääräisesti maailmanlaajuiset mahdollisuudet.

F. Lisätessämme EU-tietämystä Aasiassa ja tuodessamme taloudellista ja poliittista läsnäoloamme alueella aiempaa paremmin esiin olisi, samalla kun perustamme toimintamme yhteisen rahan käyttöönottoon ja nykyistä tehokkaamman yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan noudattamiseen, erityisen tärkeää

- kohottaa EU-kuvaa kaikkialla Aasiassa vahvistamalla ja laajentamalla EU:n **lähetystöjen verkostoa** koko alueella, parantamalla EU-koordinointia kaikilla tasoilla ja tehostamalla tiedotusta koko alueella. Kuten ulkomaanedustuksen kehittämistä käsittelevässä komission tuoreessa tiedonannossa²³ todetaan, komissio ehdottaa, että nykyisten lähetystöjen vahvistamisen (muun muassa avun hallinnoinnin hajauttamisen yhteydessä) lisäksi avataan kaupp- ja yhteistyönäkökohdat huomioon ottaen uusia lähetystöjä maissa, joissa unioni on vielä poliittisesti aliedustettu. Uudet lähetystöt ehdotetaan perustettavaksi Malesiaan ja Singaporeen sekä Kambodžaan, Laosiin ja Nepaliin. Lisäksi on tarkoitus pohtia kaupallisen edustuston avaamista Taiwaniin;

23

”Ulkomaanedustuksen kehittäminen” (KOM(2001) 381, 3.7.2001).

- lisätä **koulutus-, tiede- ja kulttuurivaihtoa** Aasian kanssa tukemalla korkeakoulujen yhteistyön vahvistamista ja lisäämällä akateemisen opetushenkilöstön, tutkijoiden ja opiskelijoiden vaihtoa Euroopan ja Aasian välillä sekä edistämällä molempia osapuolia hyödyttävän yhteistyön mahdollistavia yhteistyöverkostoja. Euroopalla on korkea-asteen koulutuksen²⁴ ja tieteellisen tutkimuksen alalla paljon tarjottavaa, mutta suuri enemmistö ulkomaille opiskelemaan lähtevistä aasialaisista opiskelijoista valitsee mieluummin Pohjois-Amerikan tai Australaasian maat. Myös eurooppalaisia yliopisto-opettajia, tutkijoita ja opiskelijoita, joilla on yhteyksiä Aasiaan, on edelleen vain vähän, ja ”Eurooppa-opinnot” on yhä heikosti kehittynyt ala useimmissa Aasian maissa;
- edistää **kansalaisyhteiskuntaan liittyvien** (esimerkiksi parlamentin jäsenten, paikallisten viranomaisten, valtiosta riippumattomien järjestöjen, nuorisojärjestöjen, kuluttajaryhmittymien, ammatillisten ryhmittymien välisten) **kumppanuuksien** lujittamista ja laajentamista alueidemme välillä sekä **henkisen työn alojen yhteydenpitoa ja verkottamista** sekä Aasiaan että Eurooppaan vaikuttavien kysymysten osalta.

Voimistaessamme EU:n yleistä läsnäoloa Aasiassa, olisi tärkeää

- vahvistaa ja laajentaa EU:n lähetystöjen verkostoa koko alueella
- lisätä Euroopan ja Aasian välistä koulutus- ja kulttuurivaihtoa sekä edistää kansalaisyhteiskuntaan liittyviä yhteyksiä ja yhteydenpitoa henkisen työn aloilla.

4.3. Aasian eri alueita koskevat toimintakohdat

Edellä kuvatut strategiset toimintalinjat ja toimintakohdat muodostavat yleisen perustan kaikille EU:n ja Aasian maiden suhteille, ja niitä olisi yleisesti pidettävä ohjeena (sopivasti mukaillen), kun kehitämme suhteitamme Aasiaan. Näitä yleisiä ohjeita, joissa heijastuu Aasian moninaisuus, olisi kehiteltävä edelleen Aasian kutakin osa-alueita varten ja alueen eri puolilla olevia tärkeimpiä kumppaneitamme varten yhtäältä yksittäisissä kehitysmaissa tehtävää kehitysyhteistyötä koskevilla maakohtaisilla strategioilla ja toisaalta tärkeimpiä kumppaneitamme koskevilla yksittäisissä tiedonannoissa. Tässä vaiheessa on kuitenkin jo mahdollista esittää tietyt avainkysymykset, joihin on kiinnitettävä huomiota Aasian kunkin pääalueen osalta.

Etelä-Aasia

Jatkuvat jännitteet Intian ja Pakistanin välillä (ja ehdoton tarve edistää ydinaseriisuntaa ja Kashmirin kysymyksen rauhanomaista ratkaisua) sekä alueellista vakautta uhkaavat terrorismi, uskonnollinen fundamentalismi ja etniset konfliktit (erityisesti Afganistanissa ja Sri Lankassa) ovat osoitus poliittisten ja turvallisuuteen liittyvien kysymysten merkityksestä Etu-Intian niemimaalla. EU:n olisi paneuduttava aiempaa perusteellisemmin alueen merkittäviin poliittisiin ongelmiin ja omaksuttava vakuuttavampi ja kaukonäköisempi lähestymistapa alueen keskeisten maiden kanssa käymässään poliittisessa vuoropuhelussa. Erityistä huomiota ansaitsevat Intian asema alueellisena ja maailmanlaajuisena toimijana sekä EU:n ja Intian suhteiden edistäminen. Parlamentaarisen demokratian palauttaminen nopeasti Pakistaniin on erityisen tärkeää, jotta maan kanssa tehtävää yhteistyötä voitaisiin lisätä.

²⁴

”Yhteistyön vahvistaminen kolmansien maiden kanssa korkea-asteen koulutuksen alalla” (KOM(2001) 385, 18.7.2001).

Globalisaatioon ja uuteen WTO-neuvottelukierrokseen liittyvät epäilyt ovat ehkä olleet Etelä-Aasiassa suuremmat kuin alueen muissa osissa. EU:n olisi otettava tämä huomioon valmistellessaan Etelä-Aasiaa koskevaa kattavaa talouden ja kaupan strategiaa ja lisättävä alueen maiden kanssa käytävää vuoropuhelua kaupan ja investointien vapauttamisesta ja poliittisesta uudistuksesta ja tarkasteltava kummankin osapuolen osalta sitä askarruttavia kaupallisia kysymyksiä. Kun eurooppalaisia talouden toimijoita kannustetaan lisäämään toimintaansa niemimaalla, olisi tukeuduttava paikallisen tason vahvuuksiin huipputeknologian aloilla ja Intiassa parhaillaan meneillään oleviin talousuudistuksiin. Olisi tuettava Etelä-Aasian alueellisen yhteistyön järjestön, SAARC:n, piirissä tehtävää alueen sisäistä taloudellista yhteistyötä sekä Etelä-Aasian integroimista nykyistä voimakkaammin muuhun Aasiaan (esimerkiksi laajentamalla Aasian panosta ASEMissä). Eurooppaa ja Aasiaa koskevan molemminpuolisen tietämyksen lisääminen on myös tärkeää.

Köyhyyden vähentämisen tukeminen on EU:n kehitysyhteistyötoimissa keskeisellä sijalla. Jotta rajallisilla voimavaroilla saavutettaisiin mahdollisimman hyviä tuloksia, toimissa terveydenhuollon ja koulutuksen kaltaisilla aloilla aiotaan painottua yhä enemmän alakohtaiseen tukeen ja toimintatapojen nykyaikaistamiseen. Tarkoitus on toimia yhä enemmän yhdessä alueellisten ja paikallisten viranomaisten sekä kansallisen keskushallinnon kanssa. Valtiosta riippumattomien järjestöjen panos on ratkaisevan tärkeä, ja yhteyksiä eurooppalaisten ja aasialaisten kansalaisyhteiskunnan ryhmittymien välillä olisi edistettävä. Kaupan kehittäminen ja talousuudistus tulevat saamaan erityisen huomion, sillä laaja-alainen kasvu ja kauppaa ja investointeja edistävä ilmasto ovat olennaisen tärkeitä köyhyyden vähentämiselle koko alueella. Yhteisön ja jäsenvaltioiden yhteistyötoimien koordinointi on jo osoittautunut tehokkaaksi toimenpiteeksi Gujaratin maanjäristyksen yhteydessä, ja tätä olisi pidettävä parhaan käytännön mallina toimien keskinäisen täydentävyyden parantamiselle edelleen ja kaikkien EU-avunantajien yhteisille toimille.

Meidän olisi yleisesti suhteissamme Etelä-Aasiaan vahvistettava vuoropuhelua ja yhteistyötä turvallisuuteen, talouteen ja kauppaan sekä köyhyyden vähentämiseen liittyvissä kysymyksissä; keskeisellä sijalla tulevat myös olemaan ihmisoikeuskysymykset ja konfliktien ehkäisy.

Erityisesti Intiassa olisi vahvistettava kahdensivulista yhteistyötä poliittisissa, taloudellisissa ja sosiaalisissa kysymyksissä samassa tahdissa kuin kumppanuutta kehitetään maailmanlaajuisen kysymysten osalta.

Kaakkois-Aasia

ASEAN ja ASEANin alueellinen foorumi (ARF) ovat edelleen poliittisista ja turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä Kaakkois-Aasian kanssa käytävän vuoropuhelun keskus, ja EU:n olisi tärkeää toimia ARF:ssä kaukonäköisesti. Yleisemmin ASEANin ja sen jäsenmaiden kanssa käytävän vuoropuhelun avulla olisi voitava yksilöidä aloja, joilla EU ja ASEAN voivat tehdä yhteistyötä maailmanlaajuisissa turvallisuuskysymyksissä sekä maailmanlaajuisiin ongelmiin, kuten huumausaineisiin ja kansainväliseen rikollisuuteen, liittyvissä kysymyksissä. EU:n olisi annettava täysi tukensa konfliktien ehkäisytoimille alueella (esimerkiksi Indonesian ja Filippiinien saaristossa ja Burmassa/Myanmarissa) sekä kansalaisyhteiskunnan toimille avoimuuden, hyvän hallintotavan ja oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi. Käydessämme poliittista vuoropuhelua ASEANin ja sen jäsenmaiden kanssa meidän on myös kiinnitettävä huomiota ihmisoikeuskysymyksiin.

Taloussuhteissamme ASEANiin ja sen jäsenmaiin meidän olisi näiden kanssa yhteistyössä pyrittävä vahvistamaan WTO:ta, helpottamaan kaupankäyntiä ja investoimista sekä tukemaan

rahoitus- ja talousuudistuksen jatkamista. On tärkeää edistää kummankin alueen taloudellisten toimijoiden välisiä yhteyksiä etenkin uuden teknologian aloilla. Lisäksi on tarkoitus vahvistaa yhteyksiä koulutuksen, henkisen työn ja kulttuurin aloilla.

Alueen alhaisen tulotason maissa olisi tuettava hallituksia, jotka ovat sitoutuneet köyhyyden vähentämiseen, ja taloudellisesti kehittyneemmissä maissa olisi erityisesti tuettava sosiaalipolitiikan uudistukseen liittyviä toimia sekä tarkasteltava yhdyskuntiin ja ympäristöön liittyviä kysymyksiä. Kauppa- ja investointi-ilmaston parantamiseen suunnattu tuki edistää ratkaisevasti kehitystä ja talouskasvua kaikissa maissa. Edelleen on myös aiheellista tukea kansalaisyhteiskunnan toimia köyhyyteen, hallintotapaan ja sosiaalipolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä, ja kummankin alueen kansalaisyhteiskunnan ryhmittymiä kannustetaan käymään vuoropuhelua keskenään.

Keskeinen toimintalinja tulevana vuosina on EU:n ja ASEANin pitkäaikaisen kumppanuuden vahvistaminen edelleen. Tämän tulisi johtaa tiiviiseen ja kattavaan vuoropuheluun koko ASEANin kanssa sekä EU:n ja tärkeimpien ASEAN-kumppaneiden kahdenvälisen suhteen paranemiseen. Lisäksi olisi tuettava aktiivisesti alueellisen integraation vahvistamista ASEANin sisäisen yhteisvastuun pohjalta.

Indonesian, joka on alueen suurin maa (ja väkiluvultaan maailman neljänneksi suurin maa), vaikutus alueella on edelleen hallitseva, ja jos maan tilanne vielä heikkenee nykyisestä, naapurimaihin kohdistuu erittäin vakavia vaikutuksia. EU aikoo soveltaa edelleen strategiaa, jonka se esitti viime vuonna antamassaan Indonesiaa käsittelevässä tiedonannossa²⁵, ja samalla jatkuvasti pohtia, kuinka parhaiten voimme edistää poliittisia, taloudellisia ja yhteistyöhön liittyviä suhteitamme Indonesiaan.

EU:n ja ASEANin suhteet ovat 1970-luvulta lähtien olleet osa EU:n ja Aasian välistä kumppanuutta, ja alueen viimeaikaisen kehityksen johdosta yhteistyön vahvistaminen on kaikilla aloilla - politiikan, talouden ja sosiaalisten kysymysten aloilla - yhä tärkeämpää. Erityistä huomiota on tarkoitus kiinnittää molemminpuolisen ymmärryksen parantamiseen ja maailmanlaajusten kumppanuussuhteiden kehittämiseen sekä tarpeeseen lujittaa edelleen suhteitamme tärkeimpiin ASEAN-kumppaneihin.

Koillis-Aasia

Suhteiden lujittaminen **Kiinaan** on tulevana vuosina EU:lle merkittävä mahdollisuus ja haaste. Kiina on vankkumattomasti vakiinnuttanut asemansa alueellisena mahtina, ja Kiinan talous, jota tukevat maahan tulevat voimakkaat ulkomaisten investointien ja teknologian virrat, nousee teknologisen mittapuun mukaan nopeasti. Kiinasta on jo nyt tulossa merkittävä kilpailija alueella ja sen ulkopuolella sijaitseville kehittyneille talouksille, ja maan liittyminen WTO:hon lisää talouden tehokkuutta ja kilpailukykyä varmasti edelleen. Todennäköisesti tämä taloudellisen vallan kasvu ilmenee Kiinan yhä suurempana varmuutena alueellisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä.

EU:n etu selvästi on, että Kiinan toiminta on rakentavaa ja että se tekee yhteistyötä sekä alueella että maailmanlaajuisesti. Tämän vuoksi pyrimmekin, vuonna 1998 määriteltyihin ja vuonna 2001 edelleen laajennettuihin kahdenvälisen suhteen pitkän aikavälin tavoitteisiin²⁶

²⁵ ”Indonesian ja Euroopan unionin välisten suhteiden lähentäminen” (KOM(2000) 50, 2.2.2000).

²⁶ Pitkän aikavälin tavoitteet, jotka komissio esitti vuonna 1998 antamassaan tiedonannossa ”Kokonaisvaltaisen kumppanuussuhteen luominen Kiinan kanssa” (KOM(98) 181, 25.3.1998), ovat

nojautuen, lisäämään Kiinan panosta sekä kahdenvälisissä että maailmanlaajuisissa kysymyksissä. Tarkoitus on erityisesti

- varmistaa Kiinan kehittyminen kestäväällä tavalla, jolloin se voi toimia rakentavasti ja yhteistyöhakuisesti
- integroida Kiina nykyistä enemmän kansainväliseen yhteisöön keskinäistä poliittista vuoropuheluumme jatkuvasti vahvistamalla ja kohdentamalla
- tukea Kiinan siirtymistä kohti avointa yhteiskuntaa nykyistä kohdennetummalla ja tuloshakuisemmalla ihmisoikeuskeskustelulla toimien tässä yhteistyössä Kiinan kanssa, jotta se voisi toteuttaa tarvittavat uudistukset
- tukea Kiinan integroitumista maailmantalouteen edistämällä sen pikaista liittymistä WTO:hon ja toteuttamalla tässä yhteydessä EU:n avustusohjelmia ja lisäämällä keskeisillä politiikan aloilla käytävää vuoropuhelua, jotta liittyminen WTO:hon ja yhteiskunnallinen ja taloudellinen uudistusprosessi etenisi menestyksekkäästi
- parantaa Kiinalle myönnettävällä tuella saavutettavia tuloksia kohdentamalla ohjelmat kolmelle pääalueelle: uudistusprosessin tukeminen, kestävä kehityksen ja tieteellisen ja teknologisen yhteistyön²⁷ edistäminen sekä hyvää hallintotapaa koskevien aloitteiden ja oikeusvaltioperiaatteen edistäminen.

Hongkongin ja **Macaon** erityishallintoalueiden (SARs, *Special Administrative Regions*) osalta EU aikoo pyrkiä turvaamaan kummankin alueen autonomian molempien alueiden peruslaeissa esitetyn ”yksi maa, kaksi järjestelmää” -periaatteen mukaisesti. Tämä on keskeinen piirre politiikassa, jota EU soveltaa territorioihin, ja tärkeä seikka Kiinan-suhteissamme yleisesti. Suhteitamme näihin kahteen alueeseen tarkastellaan vuosina 1997 ja 1999 ilmestyneissä komission politiikkaa käsittelevissä asiakirjoissa²⁸, joissa luotiin näille suhteille aiempaa pysyvämpi perusta ja sitouduttiin siihen, että EU tarkkailee kehitystä ja tuottaa vuosittain kertomukset kummankin alueen osalta.

Taiwan, jonka EU tunnustaa erillisenä tullialueena mutta ei riippumattomana valtiona, on EU:n kolmanneksi suurin kahdenvälinen kauppakumppani Aasiassa. Sen odotettavissa oleva liittyminen WTO:hon lisäisi todennäköisesti edelleen kauppaa- investointivirtoja sekä niihin liittyvää vuoropuhelua. EU on vakuuttunut siitä, että Taiwanin ja Kiinan välinen kiista voidaan ratkaista vain rauhanomaisesti rakentavan vuoropuhelun pohjalta.

Kahdenväliset suhteet **Japaniin** ovat kehittyneet merkittävästi siitä, kun yhteinen julistus allekirjoitettiin vuonna 1991, ja alueidemme välille on vakiintunut säännöllinen ja laaja-alainen vuoropuhelu. Suurelta osin tämä kuvastaa kasvavaa molemminpuolista tietoisuutta yhteisistä eduista, jotka liittyvät esimerkiksi monenvälisen järjestelmän säilymiseen hyvin toimivana, yhteisiin haasteisiin kuten ympäristön heikkenemiseen ja väestön ikääntymiseen

edelleen suurelta osin ajankohtaiset, ja niitä on tarkasteltu lähemmin keskipitkän aikavälin valossa vuonna 2001 annetussa tiedonannossa ”EU:n Kiinan-strategia: vuoden 1998 tiedonannon täytäntöönpano ja toimet EU:n Kiinan-politiikan tehostamiseksi tulevaisuudessa” (KOM(2001) 265).

²⁷ Euroopan yhteisön ja Kiinan kansantasavallan hallituksen tieteellistä ja teknistä yhteistyötä koskeva sopimus (EYVL L 6, 11.1.2000, s. 40).

²⁸ ”Euroopan unioni ja Hong Kong: vuodesta 1997 eteenpäin” (KOM(97) 171, 23.4.1997); ”Euroopan unioni ja Macao: suhteet vuoden 2000 jälkeen” (KOM(99) 484, 12.11.1999).

tai yhteisiin arvoihin kuten oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksiin. Japanissa pitkään jatkunut talouden pysähdystila on aiheuttanut huolta niistä mahdollisista kielteisistä vaikutuksista, joita siitä aiheutuu maailmantaloudelle ja Aasian kehitysmaiden kasvuodotuksille, ja se on myös laskenut EU:n vientituotteiden kysyntää ja kasvattanut kahdenvälisen kaupan suurta epätasapainoa entisestään. Ja vaikka EU:n ja Japanin yhteistyö ulkopoliittikan alalla onkin nyt kasvussa, sitä voitaisiin tehostaa huomattavasti, kuten heinäkuussa 2000 pidetyssä EU:n ja Japanin huippukokouksessa todettiin.

Edellä esitetyn perusteella ensisijaisia toimia ovat:

- yhteisen toimintasuunnitelman hyväksyminen EU:n ja Japanin huippukokouksessa heinäkuussa 2001; suunnitelmassa määritellään joukko yhteistyöaloitteita, joilla lisätään EU:n ja Japanin suhteiden poliittista näkyvyyttä ja annetaan niille konkreettinen sisältö kuluvaan vuosikymmeneksi. Sen avulla voimme siirtyä vuoropuhelusta tiiviimpään toimintatapojen koordinointiin ja yhteisiin käytännön toimenpiteisiin politiikan ja turvallisuuden, talouden, oikeusasioiden ja sosiaalisten kysymysten aloilla;
- lainsäädäntöuudistusta koskeva sujuva vuoropuhelu tavoitteena Japanin talouden elpymisen avaamalla markkinoita lisää ja elvyttämällä EU:sta tulevia suorien sijoitusten virtoja;
- EU:n ja Japanin yhteistyön syventäminen monenvälisellä tasolla, yhtäältä WTO:ssa, jossa välittömänä tavoitteena on uuden neuvottelukierroksen käynnistäminen Dohassa, ja toisaalta ympäristöalalla tavoitteena Kioton pöytäkirjan ratifiointi ja täytäntöönpano;
- Japanin kannustaminen nykyistä tiiviimpään yhteistyöhön lähinaapureidensa kanssa aseiden leviämisen estämisen, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kaltaisissa kysymyksissä.

Korean niemimaata koskevia tärkeitä saavutuksia ovat Etelä-Korean poliittisen vapautumisen ja talousuudistuksen huomattava edistyminen presidentti Kim Dae-Jungin johdolla, Koreoiden välisten suhteiden lientymisen alkaminen presidentti Kimin ”auringonpaistepoliittikan” ansiosta sekä hänen ja Pohjois-Korean presidentti Kim Jong-ilin huipputapaaminen viime vuonna. Kahdenvälisissä suhteissamme merkittävää edistystä oli EU:n ja Etelä-Korean puitesopimuksen voimaantulo 1. huhtikuuta 2001 sekä siihen liittyvä poliittinen julistus, jossa painotetaan taloudellisten ja poliittisten suhteidemme jatkuvaa lujittamista, sekä diplomaattisten suhteiden solmiminen hiljattain Korean demokraattisen kansantasavallan kanssa. Välittömästi toteutettavia ensisijaisia toimintalinjoja ovat:

- Etelä-Korean rohkaiseminen viemään talousuudistusta sinnikkäästi eteenpäin
- Koreoiden välisen sovintoprosessin jatkuva tukeminen kehittämällä EU:n omaa vuoropuhelua Pohjois-Korean kanssa neuvoston loka- ja marraskuussa 2000 vahvistamien periaatteiden (ihmisoikeuksien kunnioittaminen, aseiden leviämisen estäminen, talousuudistus) pohjalta. Tähän kuuluu myös komission tukitoimien tuntuva laajentaminen, jotta voidaan tarjota apua talousuudistuksen ratkaisevissa ensivaiheissa sekä kannustaa Pohjois-Koreaa avautumaan yhä enemmän ulkomaille;
- puitesopimuksen tehokas täytäntöönpano, johon liittyy muun muassa kahdenvälisen kaupan ja investointisuhteiden vahvistaminen sekä soveltuvat ja molempien etujen mukaiset yhteistyöaloitteet;

- keskeytyksetön yhteistyö Etelä-Korean kanssa WTO:n piirissä.

Vahvistaessamme suhteitamme Koillis-Aasian maihin olisi tärkeää

- lisätä toimintaa Kiinan osalta ja tukea sen integroitumista maailmantalouteen ja siirtymistä avoimeen yhteiskuntaan
- voimistaa sekä maailmanlaajuisia että alueellista kumppanuutta Japanin kanssa poliittisissa, taloudellisissa ja sosiaalisissa kysymyksissä
- syventää kumppanuutta Etelä-Korean kanssa ja tukea samalla Koreoiden välistä sovintoprosessia
- tehostaa talous- ja kauppasuhteitamme koko alueeseen ja tukea samalla tarvittavia uudistuksia.

Australaasia

Suhteemme **Australiaan** ja **Uuteen-Seelantiin** ovat kehittyneet myönteisesti viime vuosina, eivätkä maataloustuotteiden kauppaan liittyvät kysymykset ole niissä enää yhtä vallitsevassa asemassa kuin ennen. Nykyisin nämä maat ovatkin EU:lle yleisesti tärkeitä kauppaa- ja investointikumppaneita, ja niiden merkitys poliittisina kumppaneina kasvaa jatkuvasti, sillä ne edustavat vakautta edistävää merkittävää voimaa laajemmalla Aasian-Tyynenmeren alueella. Myös monenvälisissä yhteyksissä EU:n on mahdollista syventää yhteistyötään Australian ja Uuden-Seelannin kanssa.

Ensisijaisia toimintalinjoja ovat:

- kahdenvälisen kaupan ja investoinnin laajentaminen edelleen sekä suhteiden syventämisen kannalta tarkoituksenmukaisten yhteistyöaloitteiden kehittäminen esimerkiksi koulutuksen, tieteiden ja teknologian, tutkimuksen, kehityksen tai maahanmuuttopolitiikan aloilla;
- nykyistä vahvempien liittoutumien muodostaminen monenvälisellä tasolla, erityisesti WTO:ssa, jossa välittömänä tavoitteena on uuden neuvottelukierroksen käynnistäminen Dohassa, sekä ympäristöalalla tavoitteena Kioton pöytäkirjan ratifiointi ja täytäntöönpano;
- yhteistyön lisääminen politiikkaan ja kehitysapuun liittyvissä kysymyksissä alueella.

Vahvistaessamme suhteitamme Australiaan ja Uuteen-Seelantiin olisi tärkeää

- laajentaa talous- ja kauppasuhteita sekä laajentaa ja syventää yhteistyötä yleisesti
- vahvistaa yhteistyötä maailmanlaajuisissa ja alueellisissa kysymyksissä.

Alueelliset foorumit

Toisin kuin EU:n suhteille Latinalaiseen Amerikkaan, Välimeren alueen maihin tai AKT-maihin, Euroopan ja Aasian vuorovaikutukselle ei ole olemassa yhtä alueiden välistä foorumia. EU:n suhteet Kaakkois-Aasiaan ovat pitkäikäiset, sillä kumppanuus ASEANin kanssa muodostettiin 1970-luvun lopulla. Etelä-Aasiassa EU on pyrkinyt 1990-luvulta lähtien vahvistamaan suhteitaan Etelä-Aasian alueellisen yhteistyön järjestöön (SAARC). Itä-Aasian-suhteiden osalta ASEM-prosessi on edennyt nopeasti vuodesta 1996.

Mahdollisuuksia lujittaa EU:n ja ASEANin ja EU:n ja SAARC:n suhteita on jo käsitelty aiemmin tässä tiedonannossa. ASEANin alueellisen foorumin (yksi harvoista alueellisista foorumeista, joissa Etelä-Aasia on mukana) merkitys kasvaa sitä mukaa kun sen toiminta voimistuu, ja EU:lla tulee varmasti olemaan tässä tärkeässä foorumissa muutoksia edistävä rooli.

Komissio on painottanut pitävänsä ASEM-prosessia²⁹ tärkeänä ja korostanut mahdollisuuksia, joita se tarjoaa Aasian ja Euroopan välisen vuoropuhelun lisäämiselle sekä tasavertaiseen kumppanuuteen ja keskinäiseen kunnioitukseen perustuvalle yhteistyölle. ASEM-prosessi on erinomainen esimerkki alueiden välisestä yhteistyöstä, ja tarkoitus on jatkaa työtä niin, että prosessi etenee kunkin kolmen pilarin aihealueella (poliittiset, taloudelliset ja sosiaaliset kysymykset). Erityisesti meidän olisi käytettävä hyödyksi Aasia–Eurooppa-kokouksen tarjoamat mahdollisuudet ymmärtämystä ja yhteistyötä edistävään epäviralliseen näkemysten vaihtoon ja pyrittävä tämän avulla saavuttamaan konkreettisia tuloksia Soulin huippukokouksessa hyväksytyssä Aasian ja EU:n yhteistyökehyksessä yksilöidyillä ensisijaisilla toiminnan aloilla. ASEM tarjoaa myös merkittävän mahdollisuuden vahvistaa ja laajentaa julkista panosta Aasian ja Euroopan suhteissa³⁰, ja lisäksi olisi tuettava parlamentaarikkojen ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista prosessiin.

ASEM-prosessin arvoa on tarkoitus vielä lisätä osanottajajoukkoa kasvattamalla. Komissio toivoisi, että ASEMin aasialaisiin osanottajiin liittyisivät Etu-Intian niemimaan tärkeimmät edustajat sekä Australia ja Uusi-Seelanti (samoin kuin EU:n oman osallistumisen ASEMissa olisi voimistuttava unionin laajentumista vastaavasti). Yleisemmin EU:n olisi edelleen seurattava mielenkiinnolla laajemman Aasian ja Tyynenmeren alueen muiden foorumeiden, kuten APEC ja ASEAN +3, sekä uusien alueen sisäisten ryhmittymien, kuten *West Pacific Forum*, kehittymistä.

Edistäessämme edelleen aasialaisten kumppaniemme kanssa, etenkin ASEMin piirissä, käytävää alueellista vuoropuhelua tämä epävirallinen foorumi tarjoaa esikuvan EU:n ja Aasian tuloksellisesta kumppanuudesta, jonka yhteydessä käsitellään poliittisia, taloudellisia ja sosiaalisia kysymyksiä tasapainoisesti ja kokonaisvaltaisesti molemminpuolisen edun ja tasavertaisen kumppanuuden pohjalta ja joka auttaa sekä Eurooppaa että Aasiaa saamaan äänensä paremmin kuuluville maailmanlaajuisissa yhteyksissä. ASEM-jäsenistön kasvattaminen nostaa ASEMin arvoa ja parantaa sen mahdollisuuksia edistää alueellista vakautta, tukea monenvälisyyttä, lisätä molemminpuolista tietämystä sekä vahvistaa EU:n asemaa ja parantaa EU-kuvaa Aasiassa.

5. TÄYTÄNTÖÖNPANO JA VOIMAVARAT

Jotta yksittäisten maiden erityispiirteet tulisivat otetuksi huomioon, edellä esitettyä toimintakehystä on luonnollisesti tarpeen kehitellä edelleen ja tarkentaa sitä alueen eri osia käsittelevissä EU:n strategioissa³¹ ja maakohtaisissa strategia-asiakirjoissa (joissa keskitytään kehitysyhteistyöhön). On myös tärkeää varmistaa, että toimintakehys otetaan tarkoituksenmukaisella tavalla huomioon kaikessa komission työssä, sillä näin pystytään huolehtimaan siitä, että toimintaperiaatteet ovat keskenään johdonmukaiset kaikilla toiminnan aloilla. Tiivis ja toimiva koordinointi kaikkien EU-kumppanien kesken on lisäksi ehdoton edellytys sille, että voimme vahvistaa Aasian-suhteitamme ja parantaa EU-kuvaa Aasiassa.

²⁹ Viimeksi komission työasiakirjassa ”ASEM-prosessin (Aasian ja Euroopan huippukokouksen) suuntaviivat ja ensisijaiset tavoitteet uudelle vuosikymmenelle” (KOM(2000) 241, 18.4.2000).

³⁰ Arvokasta työtä on kyseisillä aloilla jo tehty esimerkiksi ASEF:n (Aasia–Eurooppa-säätiön), valtiosta riippumattomien järjestöjen itsenäisten toimien ja liiketoimintaa edistävän AEBF:n (*Asia-Europe Business Forum*) kautta.

³¹ Kuten tehtiin vuoden 1994 strategian antamisen jälkeen, myös nyt saattaisi olla hyödyllistä laatia aika ajoin erillisiä tiedonantoja, joissa käsiteltäisiin suhteitamme tärkeimpiin aasialaisiin kumppaneihin tai Aasian ja Euroopan välisten suhteiden keskeisiä aihealueita.

Nyt käsillä oleva asiakirja on merkittävää aineistoa, kun EU:n Aasian-yhteistyölle laaditaan tarkistettua oikeusperustaa. Voimassa oleva ALA-maita käsittelevä asetus³² annettiin vuonna 1992 (ennen komission ensimmäisen Aasian-strategian hyväksymistä). Komissio aikoo tarkastella asetusta uudelleen seikkaperäisesti, ja ajan tasalle saatettua versiota koskeva ehdotus on tarkoitus tehdä vuoden 2002 alkupuolella. Mahdollisesti tämä uusi asetus jaetaan kahdeksi eri asetukseksi, joista toinen käsittelee Aasiaa ja toinen Latinalaista Amerikkaa, jotta kummankin alueen erityispiirteet ja tarpeet voidaan ottaa paremmin huomioon. Parhaillaan ollaan aloittamassa ALA-maita koskevien yhteistyöohjelmien yleisarviointia, joka (yhdessä aikaisempien arviointien tulosten kanssa) tullaan ottamaan huomioon arvioitaessa uusien asetusten laadinnassa noudatettavia suuntaviivoja³³.

Koska tämän strategisen toimintakehityksen olisi tarjottava Aasian-suhteillemme toimivat suuntaviivat kuluvaan vuosikymmeneksi, edistymistä on tärkeää arvioida säännöllisin väliajoin ja ottaa muuttuvat olosuhteet joustavasti huomioon. Tarkoituksenmukaista olisi suorittaa strategiaa koskeva riippumaton tarkastelu viiden tai kuuden vuoden kuluttua. Siinä olisi esimerkiksi tarkasteltava saavutuksia sellaisten tiettyjen yksinkertaisten (lähinnä laadullisten) indikaattorien avulla, jotka kuvaavat esimerkiksi EU:n ja Aasian välisten kauppaa- ja investointisuhteiden kehittymistä tai poliittisen vuoropuhelun tai kehitysohjelmien vaikutuksia. Tarkastelun ajankohtaa sekä edistymisen mittaamisessa käytettäviä indikaattoreita on tarkoitus vielä miettiä uuden asetuksen valmistelun aikana.

Jotta strateginen toimintakehitys täyttäisi tehtävänsä mahdollisimman hyvin, on tärkeää asettaa tavoitteet johdonmukaisesti niiden saavuttamiseen käytettävissä olevien voimavarojen (yhtäältä henkilöstö ja toimintamäärärahat päätoimipaikassa ja kentällä ja toisaalta yhteistyöohjelmiin talousarviossa varatut varat) mukaan.

Ensimmäinen ja tärkein tehtävämme on varmistaa, että käytettävissä olevat voimavarat käytetään tuloksellisesti ja sopivana ajankohtana - tehtävä, johon komissio on täysin sitoutunut ja jossa nyt nähdään yhteisön ulkomaanavun hallintouudistuksen ensimmäiset vaikutukset. Olennaisen tärkeää on suorittaa olemassa olevat maksamattomat sitoumukset ja maksumäärärahat ja ohjelmoida kunakin vuonna käytettävissä olevat uudet varat tehokkaasti ja sitoa ne välittömästi, jotta eurooppalaista veronmaksajaa ja aiottua edunsaajaa palveltisiin asianmukaisesti. EU:n on yhteistyössä edunsaajamaiden kanssa keskitettävä rajalliset voimavaransa nykyistä vähälukuisempiin ja yksinkertaisempiin toimiin, jotka liittyvät edellä esitettyihin keskeisiin toimintalinjoihin, sekä pidettävä huoli siitä, että kyseiset toimet toteutetaan nopeasti ja tuloksekkaasti.

Kun tämä on saavutettu, voimme paremmin miettiä kysymystä siitä, olisiko lisättävä voimavaroja Aasiaan liittyviä yhteistyötoimia varten ja missä laajuudessa. Jo nyt 80 prosenttia Aasian kanssa tehtävän yhteistyön rahoituksesta on kohdennettu alueen köyhimmille maille³⁴. On kuitenkin selvää, että nämä varat ovat täysin riittämättömät kyseisten maiden ongelmien laajuuteen nähden. Kuten edellä todettiin, Aasiassa elää puolet

³² Neuvoston asetus (ETY) N:o 443/92, annettu 25.2.1992, rahoitusavusta ja teknisestä avusta Aasian ja Latinalaisen Amerikan kehitysmailla sekä taloudellisesta yhteistyöstä näiden maiden kanssa.

³³ Tarkoitus on tarkastella muun muassa avun sidonnaisuuksien purkamista, monivuotista strategista ohjelmointia ja komiteamenettelyä.

³⁴ Vuosina 1996–2000 keskimäärin 80 % Aasiaan kohdennetuista yhteisön kehitysyhteistyövaroista suunnattiin alueen köyhimpiin kehitysmaihiin jakautuen seuraavasti: 32 % alueen vähiten kehittyneille maille (Bangladesh, Bhutan, Kambodža, Laos, Nepal) ja 48 % muille alhaisen tulotason maille (Indonesia, Intia, Pakistan, Vietnam).

maailman väestöstä ja kaksi kolmasosaa sen köyhistä. Yhteisö on kuitenkin kohdentanut kehitysyhteistyövaroistaan hyvin vaatimattoman osuuden Aasiaan, ja henkeä kohden yhteisön Aasiaan kohdentaman tuen rahoitus on ollut paljon pienempi kuin kehittyvän maailman muilla alueilla³⁵.

Tällainen varojen kohdentaminen ilmentää luonnollisesti poliittisia valintoja (kuten lähinaapureiden asettaminen EU:ssa etusijalle) ja EU:n avustushjelmien historiallista kehitystä. Tukirahoituksen määrä on sinänsä paljon merkityksettömämpi kuin alueen kanssa käytävällä kaupalla ja sinne suuntautuvilla investointivirroilla saavutettavat kehitysvaikutukset. Mutta heti kun uudistusprosessi on saatu päätökseen ja voimme olla vakuuttuneita siitä, että rajallisia voimavaroja käytetään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti, EU:n olisi tarkasteltava uudelleen Aasiaan kohdennettavien kehitysyhteistyövarojen määrää ottaen huomioon EU:n rahoitusnäkymät ja sen maailmanlaajuinen vastuu sekä EU:n ulkoisten toimien asiayhteys kokonaisuudessaan.

6. PÄÄTELMÄT

Aasian mailla on olennaisen suuri merkitys EU:n taloudellisina ja poliittisina kumppaneina. Erillään tästä taloudellisesta ja poliittisesta merkityksestä siellä sijaitsevat myös muutamat maailman kriittisimmistä konfliktien syttymiselle herkistä alueista ja siellä elää suurin osa maailman köyhistä. Aasiaan ja Eurooppaan kohdistuvat yhä enemmän samat globalisaatioon perustuvat haasteet ja mahdollisuudet, mutta kuitenkin nämä kaksi aluetta tuntuvat liian usein toisistaan etäällä olevilta kumppaneilta, jotka keskinäisten suhteidensa lujittamisen sijasta keskittyvät enemmän omiin huolenaiheisiinsa tai suhteisiinsa maailman muihin alueisiin.

Komission Aasian-strategia vuodelta 1994 oli ensimmäinen yritys luoda yhtenäinen, kattava ja tasapainoinen näkemys EU:n ja sen aasialaisten kumppanien välisistä suhteista. Strategiasta on ollut suuri apu kohdennettaessa Aasian-suhteitamme uudelleen, mutta nyt se olisi saatettava ajanmukaiseksi niin, että siinä otetaan huomioon alueilla vuoden 1994 jälkeen tapahtuneet suuret muutokset ja jo nyt näköpiirissä olevat tulevat muutokset.

Samalla kun hyväksymme Aasian moninaisuuden ja taloudellisten, poliittisten ja kulttuuristen erojen laajuuden sen eri osien välillä ja niiden sisällä, voimme kuitenkin määritellä yhden keskeisen tavoitteen, joka meidän olisi otettava huomioon kehittäessämme edelleen suhteitamme Aasiaan. Kuluvalla vuosikymmenellä meidän olisi keskityttävä vahvistamaan EU:n poliittinen ja taloudellinen läsnäolo Aasiassa tasolle, joka vastaa laajentuvan EU:n kasvavaa maailmanlaajuista merkitystä.

Tämän päätavoitteen saavuttamiseksi meidän olisi tärkeää:

- vahvistaa yhteistyötä Aasian kanssa politiikan ja turvallisuuden aloilla
- vahvistaa edelleen molemminpuolisia kauppaa- ja investointivirtoja
- osoittaa kykenevämmme osallistumaan tehokkaasti köyhyyden vähentämiseen Aasiassa

³⁵

Yhteisön vuonna 1998 maksamista yhteensä noin 6,3 miljardin euron kehitysyhteistyövaroista 7 % kohdennettiin Aasian kehitysmaihin (6 % Latinalaiseen Amerikkaan, 9 % IVY-maihin, 15 % Välimeren alueen maihin ja 32 % AKT-maihin). Henkeä kohden yhteisön maksut Aasian kehitysmailla olivat noin 0,15 euroa (Latinalaisessa Amerikassa 0,74 euroa, IVY-maissa 1,94 euroa, Välimeren alueen maissa 3,31 euroa ja AKT-maissa 4,87 euroa). Luvut teoksesta Cox ja Chapman: *EC external cooperation programmes*, Overseas Development Institute, Lontoo, 1999.

- edistää ihmisoikeuksien suojelua ja demokratian, hyvän hallintotavan ja oikeusvaltioperiaatteen leviämistä alueen kaikkiin osiin
- muodostaa maailmanlaajuisia kumppanuussuhteita tärkeimpien aasialaisten kumppanien kanssa ja pyrkii yhdessä käsittelemään meihin kaikkiin vaikuttavia maailmanlaajuisia mahdollisuuksia ja haasteita ja lisätä yhteisiä ponnisteluja maailmanlaajuisissa ympäristö- ja turvallisuuskysymyksissä
- lisätä edelleen eurooppalaisten ja aasialaisten molemminpuolista tietämystä toistensa alueesta.

Tässä tiedonannossa määritellään joukko poliittisiin, taloudellisiin ja sosiaalisiin kysymyksiin liittyviä käytännön toimintakohtia kahdenvälisiä, alueellisia ja monenvälisiä Aasian-suhteitamme varten. Lisäksi tarkastellaan tarkemmin kohdennettuja toimintakohtia, jotka liittyvät suhteisiimme Aasian eri osiin, kuten alueellisiin mahtimaihin Intiaan, Japaniin ja Kiinaan sekä muihin tärkeisiin kumppaneihin, kuten ASEANiin, Australiaan ja Koreaan, sekä toimintaan alueiden välisissä foorumeissa, kuten ASEMissa.

Tämän strategisen toimintakehyksen täytäntöönpanoa ja sen tehokkuutta EU:n ja sen aasialaisten kumppanien välisten suhteiden edistämisessä on tarkoitus seurata tiivistä tulevana vuosina. On myös pidettävä huoli siitä, että Aasiaa koskevaan yhteisön kehitysyhteistyöhön ja taloudelliseen yhteistyöhön käytettävissä olevat rajalliset voimavarat käytetään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti, jotta meillä on esittää perusteet niiden kasvattamista varten.

On tärkeämpää kuin koskaan ennen, että EU ja sen aasialaiset kumppanit käsittelevät yhdessä molempiin alueisiin vaikuttavia maailmanlaajuisia haasteita sekä maailmanlaajuisia mahdollisuuksia, joita kummankin alueen olisi kyettävä käyttämään hyväkseen. Komissio puolestaan tekee voitavansa edistääkseen kumppanuutta Aasian kanssa sekä alueellisella että maailmanlaajuisella tasolla ja toivoo aasialaisten kumppanien pohtivan tahollaan, kuinka näitä kysymyksiä voitaisiin yhdessä selvittää.

----- ◇ -----

Tilastoliitteet

Lyhenteet	
AFTA	ASEAN-maiden vapaakauppa-alue
AKT	Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maat
ALA	Aasian ja Latinalaisen Amerikan maat
APEC	Aasian ja Tyynenmeren alueen taloudellisen yhteistyön foorumi
ARF	ASEANin alueellinen foorumi
ASEAN	Kaakkois-Aasian maiden liitto
ASEAN +3	Kaakkois-Aasian maiden liitto sekä Kiina, Japani ja Korea
ASEM	Aasia-Eurooppa -kokous
CTBT	Täydellisestä ydinkoekiellosta tehty sopimus
DAC	OECD:n kehitysapukomitea
EU	Euroopan unioni
EY	Euroopan yhteisö, Euroopan komissio
GATT	Tullitariffeja ja kauppaa koskeva yleissopimus
GSP	Yleinen tullietuusjärjestelmä
IVY	Itsenäisten valtioiden yhteisö
KEDO	Korean niemimaan energia-alan kehitysjärjestö
NAFTA	Yhdysvaltain, Kanadan ja Meksikon vapaakauppa-alue
NGOs	Valtiosta riippumattomat järjestöt
ODA	Julkinen kehitysapu
OVP	Ostovoimapariteetti
pk-yritykset	Pienet ja keskisuuret yritykset
SAARC	Etelä-Aasian alueellisen yhteistyön järjestö
SARs	Erityishallintoalueet (Hongkong ja Macao)
WTO	Mailman kauppajärjestö
YUTP	Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Aasia: väestö ja BKTL 1999					
	Väkiluku	BKTL	BKTL	BKTL	BKTL
			per capita	(ovp)	(ovp)
	milj.	miljardia \$	\$	miljardia \$	per capita
					\$
Etelä-Aasia	1.330	575	432	2.658	1.998
Afganistan	26,0	...	...	...	...
Bangladesh	128,0	47,0	370	188,3	1.475
Bhutan	0,8	0,4	510	1,2	1.496
Intia	998,0	442,2	450	2.144,1	2.149
Malediivit	0,3	0,3	1.160	1,0	3.545
Nepal	23,0	5,1	220	28,5	1.219
Pakistan	135,0	64,0	470	236,8	1.757
Sri Lanka	19,0	15,7	820	58,0	3.056
Kaakkois-Aasia	512	524	1.022	1.571	3.067
Brunei	0,3	...	...	...	...
Burma	45,0	...	...	...	...
Filippiinit	77,0	78,0	1.020	292,9	3.815
Indonesia	207,0	119,5	580	505,0	2.439
Kambodža	12,0	3,0	260	15,1	1.286
Laos	5,0	1,4	280	8,8	1.726
Malesia	23,0	77,3	3.400	180,8	7.963
Singapore	3,0	95,4	29.610	87,1	27.024
Thaimaa	62,0	121,0	1.960	345,4	5.599
Vietnam	78,0	28,2	370	136,1	1.755
Koillis-Aasia	1.480	5.908	3.993	7.989	5.400
Kiina	1.250,0	980,2	780	4.112,2	3.291
Hongkong	7,0	161,7	23.520	144,0	20.939
Macao	0,5	...	...	...	...
Taiwan	22,0	288,6	13.120	...	...
Japani	127,0	4.078,9	32.230	3.042,9	24.041
Pohjois-Korea	23,0	...	...	...	...
Etelä-Korea	47,0	397,9	8.490	685,7	14.637
Mongolia	3,0	0,9	350	3,9	1.496
Australaasia	23	434	18.848	490	21.291
Australia	19,0	380,8	20.050	426,4	22.448
Uusi-Seelanti	4,0	52,7	13.780	63,3	16.566
Aasia	3.345	7.440,2	2.224,3	12.707,5	3.799,1
Koko maailma	5.975,0	29.232,1	4.890	38.804,9	6.490
Aasia %	56,0%	25,5%		32,7%	
Lähde: World Bank, World Development Report 2000/2001					

EU ja ehdokasmaat: väestö ja tulot 1999					
	Väkiluku	BKTL	BKTL	BKTL	BKTL
			per capita	(ovp)	(ovp)
	miljoonaa	miljardia \$	\$	miljardia \$	\$
EU-15	375	8.213	21.877	7.842	20.890
Alankomaat	16,0	384,3	24.320	364,3	23.052
Belgia	10,0	250,6	24.510	247,4	24.200
Espanja	39,0	551,6	14.000	659,3	16.730
Irlanti	4,0	71,4	19.160	71,5	19.180
Iso-Britannia	59,0	1.338,1	22.640	1.234,4	20.883
Italia	58,0	1.136,0	19.710	1.196,3	20.751
Itävalta	8,0	210,0	25.970	192,5	23.808
Kreikka	11,0	124,0	11.770	153,8	14.595
Luxemburg	0,4	19,3	44.640	16,5	38.247
Portugali	10,0	105,9	10.600	151,3	15.147
Ranska	59,0	1.427,2	23.480	1.293,8	21.897
Ruotsi	9,0	221,8	25.040	184,4	20.824
Saksa	82,0	2.079,2	25.350	1.837,8	22.404
Suomi	5,0	122,9	23.780	109,6	21.209
Tanska	5,0	170,3	32.030	129,1	24.280
EU ehdokasmaat	168	556	3.306	1.249	7.427
Bulgaria	8,0	11,3	1.380	40,4	4.914
Kypros	0,8	9,1	11.960	14,0	18.395
Latvia	2,0	6,0	2.470	14,4	5.938
Liettua	4,0	9,7	2.620	22,5	6.093
Malta	0,4	3,5	9.210	5,7	15.066
Puola	39,0	153,1	3.960	305,5	7.894
Romania	22,0	34,2	1.520	126,8	5.647
Slovakia	5,0	19,4	3.590	52,9	9.811
Slovenia	2,0	19,6	9.890	29,8	15.062
Tšekki	10,0	52,0	5.060	126,3	12.289
Turkki	64,0	186,3	2.900	394,1	6.126
Unkari	10,0	46,8	4.650	105,5	10.479
Viro	1,0	5,0	3.480	11,3	7.826
EU + ehdokasmaat	544	8.769	16.131	9.091	16.724
Koko maailma	5.975,0	29.232,1	4.890	38.804,9	6.490
EU-15 %	6,3%	28,1%		20,2%	
EU + ehdokasmaat %	9,1%	30,0%		23,4%	
Lähde: World Bank, World Development Report, 2000/2001					

<u>EU:n kauppa Aasian ja muiden alueiden kanssa</u> <u>1995-2000</u>										
(miljoonaa euroa)										
	EU:n vienti			EU:n tuonti			Kauppatase		EU:n osuus	EU:n osuus
	2000	1995	% p.a.	2000	1995	% p.a.	2000	1995	2000	1995
			1995-2000			1995-2000				
KOILLIS-AASIA	121.859	86.177	7,2%	218.260	111.093	14,5%	-96.402	-24.916	13,0%	15,0%
Koillis-Aasia (ei Japani)	77.162	53.281	7,7%	133.255	56.794	18,6%	-56.093	-3.513	8,2%	9,3%
Japani	44.697	32.896	6,3%	85.005	54.299	9,4%	-40.308	-21.403	4,8%	5,7%
Etelä-Korea	16.356	12.331	5,8%	24.346	10.925	17,4%	-7.990	1.407	1,7%	2,2%
Kiina	25.288	14.690	11,5%	69.673	26.343	21,5%	-44.385	-11.653	2,7%	2,6%
Hong Kong	20.243	15.796	5,1%	11.708	7.156	10,3%	8.536	8.640	2,2%	2,8%
Macao	178	137	5,4%	858	532	10,0%	-680	-395	...	...
Taiwan	14.851	10.112	8,0%	26.499	11.756	17,7%	-11.648	-1.643	1,6%	1,8%
Mongolia	65	49	5,5%	50	31	9,9%	14	18	...	...
Pohjois-Korea	181	165	1,9%	121	50	19,2%	60	115	...	...
ASEAN	40.055	37.091	1,5%	69.310	34.670	14,9%	-29.255	2.421	4,3%	6,5%
Brunei	272	625	-15,3%	129	263	-13,3%	143	362	0,0%	0,1%
Indonesia	4.397	5.854	-5,6%	10.833	6.109	12,1%	-6.436	-254	0,5%	1,0%
Malesia	8.380	7.939	1,1%	16.887	9.156	13,0%	-8.507	-1.217	0,9%	1,4%
Filippiinit	4.358	2.291	13,7%	8.015	2.420	27,1%	-3.658	-129	0,5%	0,4%
Singapore	14.720	10.904	6,2%	15.853	8.760	12,6%	-1.133	2.144	1,6%	1,9%
Thaimaa	6.431	8.492	-5,4%	12.742	6.625	14,0%	-6.311	1.867	0,7%	1,5%
Vietnam	1.227	750	10,3%	3.961	1.151	28,0%	-2.734	-401	0,1%	0,1%
Kambodža	115	75	9,0%	355	46	50,3%	-240	29	...	...
Laos	44	43	0,8%	130	72	12,5%	-86	-30	...	...
Burma	112	119	-1,3%	404	68	43,0%	-293	51	...	...
ETELÄ-AASIA	17.660	12.828	6,6%	20.240	12.159	10,7%	-2.579	669	1,9%	2,2%
Intia	13.304	9.440	7,1%	12.342	7.796	9,6%	962	1.644	1,4%	1,6%
Pakistan	1.905	2.045	-1,4%	2.602	1.979	5,6%	-697	67	0,2%	0,4%
Sri Lanka	1.575	720	16,9%	1.891	930	15,2%	-317	-210	0,2%	0,1%
Nepal	85	51	10,7%	178	143	4,5%	-93	-92	0,0%	0,0%
Bangladesh	695	495	7,0%	3.046	1.260	19,3%	-2.351	-765	0,1%	0,1%
Malediivit	39	28	7,2%	121	20	43,5%	-82	8	...	...
Bhutan	11	6	13,7%	2	1	8,6%	9	5	...	...
Afganistan	46	43	1,4%	57	29	14,4%	-11	13	...	...
AUSTRALAASIA	17.857	12.287	7,8%	11.130	6.672	10,8%	6.727	5.615	1,9%	2,1%
Australia	15.694	10.500	8,4%	8.730	4.975	11,9%	6.965	5.526	1,7%	1,8%
Uusi-Seelanti	2.140	1.786	3,7%	2.386	1.697	7,1%	-247	89	0,2%	0,3%
AASIA YHTEENSÄ	197.431	148.384	5,9%	318.940	164.593	14,1%	-121.509	-16.210	21,1%	25,9%
Kehittynyt Aasia	99.331	73.447	6,2%	133.047	79.584	10,8%	-33.716	-6.137	10,6%	12,8%
Kehittyvä Aasia	98.100	74.937	5,5%	185.893	85.010	16,9%	-87.793	-10.073	10,5%	13,1%
Eurooppa (ei EU)	289.258	168.700	11,4%	282.587	153.486	13,0%	6.671	15.214	30,9%	29,4%
Ehdokasmaat (13)	150.415	70.658	16,3%	117.012	55.468	16,1%	33.403	15.190	16,1%	12,3%
ETA + Sveitsi	98.107	69.776	7,1%	106.188	69.929	8,7%	-8.081	-153	10,5%	12,2%
IVY	27.568	20.820	5,8%	54.227	24.931	16,8%	-26.660	-4.111	2,9%	3,6%
Kaakkois-Eurooppa	9.619	5.486	11,9%	4.539	2.763	10,4%	5.079	2.723	1,0%	1,0%
Muu Länsi-Eurooppa	3.550	1.960	12,6%	620	396	9,4%	2.930	1.564	0,4%	0,3%
NAFTA	265.389	118.168	17,6%	222.284	118.589	13,4%	43.105	-420	28,4%	20,6%
Yhdysvallat	230.947	103.315	17,5%	196.946	103.674	13,7%	34.000	-358	24,7%	18,0%
Kanada	20.596	10.342	14,8%	18.364	11.707	9,4%	2.232	-1.365	2,2%	1,8%
Meksiko	13.846	4.511	25,1%	6.973	3.208	16,8%	6.873	1.303	1,5%	0,8%

<u>EU:n kauppa Aasian ja muiden alueiden kanssa</u> <u>1995-2000</u>										
(miljoonaa euroa)										
	EU:n vienti			EU:n tuonti			Kauppatase		EU:n osuus	EU:n osuus
	2000	1995	% p.a.	2000	1995	% p.a.	2000	1995	2000	1995
			1995-2000			1995-2000				
Muut alueet	160.186	108.320	8,1%	157.466	87.392	12,5%	2.720	20.928	17,1%	18,9%
Välimeren alue	50.788	33.191	8,9%	44.901	21.043	16,4%	5.887	12.148	5,4%	5,8%
Etelä- ja Keski-Amerikka	40.357	27.884	7,7%	41.326	27.222	8,7%	-969	662	4,3%	4,9%
Persianlahden maat	31.055	20.983	8,2%	28.336	11.482	19,8%	2.719	9.501	3,3%	3,7%
AKT-maat	37.987	26.262	7,7%	42.904	27.645	9,2%	-4.917	-1.383	4,1%	4,6%
Maaailma										
(ei EU:n sisäinen kauppa)	935.733	573.277	10,3%	1.022.671	545.253	13,4%	-86.937	28.024	100,0%	100,0%
Lähde: Eurostat										

Osuus maailmankaupasta 1999						
(miljoonaa euroa)						
	Tuonti		Vienti		Kauppa yhteensä	
	yhteensä	%	yhteensä	%	yhteensä	%
Maaailma (ei EU:n sisäinen kauppa)	4.164.100		3.972.000		8.136.100	
EU:n sisäinen kauppa	1.265.800		1.332.800		2.598.600	
Maaailma (myös EU:n sis. kauppa)	5.429.900	100,00	5.304.800	100,00	10.734.700	100,00
EU (EU:n ulkomaankauppa)	779.100	14,35	759.800	14,32	1.538.900	14,34
EU (ulkomaankauppa ja sisämarkkinakauppa)	2.044.900	37,66	2.092.600	39,45	4.137.500	38,54
Koillis-Aasia	731.427	13,47	877.155	16,54	1.608.582	14,98
Japani	291.555	5,37	393.334	7,41	684.888	6,38
Etelä-Korea	112.350	2,07	134.781	2,54	247.131	2,30
Kiina	155.490	2,86	182.900	3,45	338.390	3,15
Hong Kong	168.562	3,10	163.066	3,07	331.628	3,09
ASEAN	289.654	5,33	346.953	6,54	636.607	5,93
Indonesia	27.163	0,50	53.663	1,01	80.826	0,75
Malesia	61.449	1,13	79.332	1,50	140.781	1,31
Filippiinit	29.432	0,54	33.285	0,63	62.717	0,58
Singapore	104.216	1,92	107.649	2,03	211.865	1,97
Thaimaa	49.923	0,92	57.983	1,09	107.905	1,01
Vietnam	12.397	0,23	9.827	0,19	22.225	0,21
Etelä-Aasia	68.236	1,26	53.768	1,01	122.003	1,14
Intia	42.102	0,78	36.787	0,69	78.890	0,73
Pakistan	9.661	0,18	7.918	0,15	17.579	0,16
Sri Lanka	6.218	0,11	4.019	0,08	10.237	0,10
Nepal	1.409	0,03	534	0,01	1.943	0,02
Bangladesh	7.837	0,14	4.241	0,08	12.078	0,11
Australia ja Uusi-Seelanti	80.968	1,49	64.004	1,21	144.971	1,35
Australia	67.486	1,24	52.548	0,99	120.033	1,12
Uusi-Seelanti	13.482	0,25	11.456	0,22	24.938	0,23
Aasia yhteensä	1.170.284	21,55	1.341.880	25,30	2.512.163	23,40
Kehittynyt Aasia	653.434	12,03	755.185	14,24	1.408.619	13,12
Kehittyvä Aasia	516.850	9,52	586.695	11,06	1.103.545	10,28
NAFTA	1.351.291	24,89	998.721	18,83	2.350.012	21,89
USA	983.721	18,12	648.060	12,22	1.631.780	15,20
Kanada	221.037	4,07	222.689	4,20	443.726	4,13
Meksiko	146.533	2,70	127.973	2,41	274.506	2,56
Muut alueet	429.833	7,92	409.663	7,72	839.496	7,82
Välimeren alue (ei ehdokasmaat)	86.599	1,59	58.800	1,11	145.398	1,35
Latinal. Amerikka (ei Meksiko)	167.212	3,08	151.258	2,85	318.470	2,97
Persianlahden maat	78.125	1,44	109.855	2,07	187.980	1,75
AKT-maat (myös Etelä-Afrikka)	97.897	1,80	89.751	1,69	187.648	1,75
Eurooppa (ei EU)	371.302	6,84	358.604	6,76	729.905	6,80
Ehdokasmaat (13)	188.789	3,48	138.127	2,60	326.915	3,05
ETA ja muu	110.180	2,03	119.287	2,25	229.467	2,14
IVY	58.058	1,07	94.603	1,78	152.661	1,42
Kaakkois-Eurooppa	14.275	0,26	6.587	0,12	20.862	0,19
<i>Lähde: Maailman valuuttarahasto ja Eurostat</i>						

<u>EU:n ulkomaiset suorat sijoitukset</u> <u>(EU:n ulkopuolella) 1995-1999</u>												
	1995	osuus	1996	osuus	1997	osuus	1998	osuus	1999	osuus	keskiarvo	osuus
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	1995-1999	%
Yhteensä	60.805	100,0%	69.086	100,0%	109.147	100,0%	221.641	100,0%	277.729	100,0%	147.682	100,0%
Koillis-Aasia	4.042	6,6%	6.633	9,6%	3.200	2,9%	7.050	3,2%	16.698	6,0%	7.525	5,1%
Hongkong	1.325	2,2%	1.247	1,8%	-51	0,0%	2.519	1,1%	4.481	1,6%	1.904	1,3%
Japani	1.243	2,0%	2.474	3,6%	1.275	1,2%	719	0,3%	8.921	3,2%	2.926	2,0%
Kiina	715	1,2%	1.650	2,4%	1.893	1,7%	603	0,3%	1.109	0,4%	1.194	0,8%
Korea	366	0,6%	347	0,5%	217	0,2%	2.686	1,2%	1.627	0,6%	1.049	0,7%
Taiwan	393	0,6%	915	1,3%	-134	-0,1%	523	0,2%	560	0,2%	451	0,3%
ASEAN 10	1.747	2,9%	4.003	5,8%	4.163	3,8%	-5.609	-2,5%	-1.749	-0,6%	511	0,3%
Singapore	467	0,8%	1.534	2,2%	2.002	1,8%	-8.870	-4,0%	-5.787	-2,1%	-2.131	-1,4%
Malesia	-56	-0,1%	658	1,0%	404	0,4%	1.061	0,5%	768	0,3%	567	0,4%
Thaimaa	607	1,0%	800	1,2%	729	0,7%	796	0,4%	2.006	0,7%	988	0,7%
Indonesia	614	1,0%	673	1,0%	516	0,5%	254	0,1%	212	0,1%	454	0,3%
Filippiinit	95	0,2%	327	0,5%	364	0,3%	784	0,4%	700	0,3%	454	0,3%
Intia	339	0,6%	342	0,5%	621	0,6%	867	0,4%	1.146	0,4%	663	0,4%
Australia ja Uusi-Seelanti	3.759	6,2%	3.633	5,3%	2.695	2,5%	1.140	0,5%	2.722	1,0%	2.790	1,9%
Aasia yhteensä	9.887	16,3%	14.611	21,1%	10.679	9,8%	3.448	1,6%	18.817	6,8%	11.488	7,8%
Japani, Korea, Taiwan; Australia ja Uusi-Seelanti; % koko Aasiasta	5.233	8,6%	6.545	9,5%	4.671	4,3%	4.952	2,2%	6.018	2,2%	5.484	3,7%
Kiina, Hongkong, ASEAN, Intia	4.654	7,7%	8.066	11,7%	6.008	5,5%	-1.504	-0,7%	12.799	4,6%	6.005	4,1%
% koko Aasiasta		47,1%		55,2%		56,3%		-43,6%		68,0%		52,3%
NAFTA	33.668	55,4%	27.383	39,6%	52.626	48,2%	139.858	63,1%	187.578	67,5%	88.223	59,7%
Yhdysvallat	31.616	52,0%	25.822	37,4%	48.158	44,1%	133.433	60,2%	182.060	65,6%	84.218	57,0%
Kanada	1.307	2,1%	766	1,1%	1.379	1,3%	5.077	2,3%	3.759	1,4%	2.458	1,7%
Meksiko	745	1,2%	795	1,2%	3.089	2,8%	1.348	0,6%	1.759	0,6%	1.547	1,0%
EU:n ulkopuolinen Eurooppa	9.628	15,8%	12.928	18,7%	20.822	19,1%	36.590	16,5%	20.782	7,5%	20.150	13,6%
EFTA	3.469	5,7%	6.111	8,8%	10.879	10,0%	23.600	10,6%	5.837	2,1%	9.979	6,8%
Ehdokasmaat	5.913	9,7%	6.130	8,9%	7.885	7,2%	12.028	5,4%	14.117	5,1%	9.215	6,2%
IVY	246	0,4%	687	1,0%	2.058	1,9%	962	0,4%	828	0,3%	956	0,6%

<u>EU:n ulkomaiset suorat sijoitukset</u> <u>(EU:n ulkopuolella) 1995-1999</u>												
	1995	osuus	1996	osuus	1997	osuus	1998	osuus	1999	osuus	keskiarvo	osuus
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	1995-1999	%
Keski- ja Etelä-Amerikka (ei Meksiko)	4.210	6,9%	10.082	14,6%	17.853	16,4%	27.659	12,5%	42.037	15,1%	20.368	13,8%
AKT	1.143	1,9%	1.923	2,8%	2.472	2,3%	3.141	1,4%	5.041	1,8%	2.744	1,9%
Persianlahden maat, Iran, muu Lähi-itä	486	0,8%	427	0,6%	966	0,9%	2.816	1,3%	2.629	0,9%	1.465	1,0%
Välimeren alueen maat (MMI)	404	0,7%	480	0,7%	991	0,9%	1.531	0,7%	-321	-0,1%	617	0,4%
Lähde: Eurostat												

	<u>EC Financial and Technical Cooperation with Asia, 1976-2000</u>							
	(million euro, commitments)							
		Development Coopn.		Economic Coopn.		Total		
		5-yr Total	Annual Av.	5-yr Total	Annual Av.	5-yr Total	Annual Av.	
	1976-80	264,4	52,9			264,4	52,9	
	1981-85	703,4	140,7			703,4	140,7	
	1986-90	1.079,7	215,9			1.079,7	215,9	
	1991-95	1.627,9	325,6	189,0	37,8	1.816,9	363,4	
	1996-00	1.761,8	352,4	430,3	86,1	2.192,1	438,4	
	Total 76-00	5.437,3		619,3		6.056,5		
	Source : EC							
<u>Total ODA flows to Asia*, 1989 and 1999</u>						<u>Global ODA flows, 1999</u>		
(million \$, disbursements)						(million \$, disbursements)		
	1988-89 av.		1998-99 av.			1999		
EU	4.741	39,4%	4.812,6	30,4%		EU	26.756	47,5%
Japani	4.549	37,8%	8.053,2	50,9%		Japan	15.323	27,2%
US	1.170	9,7%	1.452,6	9,2%		US	9.145	16,2%
Other DAC **	1.576	13,1%	1.489,0	9,4%		Other DAC**	5.154	9,1%
Total	12.036	100,0%	15.807,4	100,0%		Total	56.378	100,0%
Source : DAC						Source : DAC		
* Asia including South, South-East, North-East and Central Asia								
** Other DAC members : Australia, Canada, New Zealand, Norway, Switzerland								